

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 113. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

A színház

A színházkérdésben döntött tegnap a város törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés tudvalevően még a múlt hónapban kimondotta, hogy szakit az eddigi cseretársulat rendszerrel és önálló társulatra tér át. Ebből következőleg pályázatot írt ki a Csokonai Színház felétele, helyesebben arra, hogy ki legyen a debreceni színházgazgató. Bérlet-ről ugyanis itt nem igen lehet beszélni, hiszen még a város ad támogatást, a színházgazgatónak.

Erdemes színházgazgatók, régi művészek pályáztak. Két pályázót, *Beleznai Unger Istvánt* és vitéz *Jakabffy Dezsőt* a mostani szezonból közelebbről ismeri a közönség. Mindketten érdemes terfiak, kik méltán vállalkozhattak a negyvenhárom debreceni színház vezetésére.

Magunk részéről nem foglaltunk állást, miután személyi kérdésekben általában tartózkodunk állásfoglalástól. *Meglehetősen izgalmas kortézia fejlődött ki, amivel kapcsolatban nyomban megjegyezzük, hogy el lehetett volna kerülni, ha meghívás alapján intézi el a dolgot a város.*

Miután *Jakabffy* direktor az ismeretes okokból fogva visszalépett, *egyhangúlag Beleznai Unger Istvánt* adta a város közgyűlése a Csokonai Színház bérletét, helyesebben őt bízza meg három évre a színház igazgatásával. A bizalom iránta tehát megvan, most már csak az a fontos, hogy Unger István, mint állandó társulati igazgató is megfeleljen a belhelyezett bizalomnak. Eddigi működése biztosíték arra, hogy ez meg is lesz, de talán nem felesleges figyelmébe ajánlani az új igazgatónak, hogy fokozott művészi munkát, emelkedett stílusú teljesítményt vár tőle a város közönsége és mi magunk is, mint a város közvéleményének szócsöve.

Nagy tradíciói vannak a debreceni színháznak. Volt idő, amikor a debreceni társulat vetekedett a fővárosiakkal. Volt idő, amikor vezetőszerepet töltött be a vidéki színházéletben. Nagy társulatok voltak itt, kiváló országoshírű színművészekkel. Ezeket az idők szeretői viszonltni. Talán túlzott kívánság a mai súlyos időkben és nehéz körülmények között, de a cél az kell, hogy legyen, hogy a debreceni színház ismét vezető pozícióra jusson.

Az is igaz, hogy regente nagyobb érdeklődés, melegebb szeretet és nagyobb fokú áldozatkészség nyilvánult meg Debrecenben a magyar színház iránt. Az idei szezonban láthattuk, hogy sokszor kongott az ürességtől a nézőtér. Ennek okát egyesek a közönségben, mások a színházi színvonalban látják. Mások pedig a mozi konkurrenciájában. Hasábon lehetne erről a kérdéssel vitatkozni és mégsem tudnánk dűlőre jutni. Egy bizonyos, hogy egész társadalmi rétegek veszlellék el a színház iránti érdeklődésüket. A jó békekévekben a debreceni civis elsőrenden volt látogatója a színháznak és támogatója a debreceni színház kultúrájának. Egész legendák keletkeztek a Lencsés Nagy Bálintok és a többi ősi debreceni polgárok színházszerepléséről, de most nem látjuk a civiseket a színházban. Am a középosztály sem nagyon látogatja.

Mi tehát a teendő? Be kell szoktatni a társadalom különböző rétegeit újra a

Rendelet a leventék politikai tevékenységének tilalmáról
Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek meghalt

Ankara visszautasította a szovjet felhívását a beavatkozásra

Szovjet tengeralattjáró megtorpedózott egy török hajót
Charkovnál a németek súlyos harcokban visszaverték a szovjet újabb támadásait

A török-szovjet feszültség fokozódásáról érdekes jelentések érkeztek ezúttal Vichyből. Ezek szerint francia körökben élénken foglalkoznak az Ankara és Moszkva között növekvő feszültséggel. Vichyben nagyon jelentőségteljesnek tartják a legújabb tájékoztatót és általános az a meggyőződés, hogy a krími események erős hatást gyakorolnak az ankarai körökre. Mindkét övezet sajtója beszámol a török-szovjet légkör súlyosbodásának újabb jeleiről és különféle módon is kifejezésre jut az a vélemény, hogy a török semlegeségi politika fordulóponthoz érkezett. A „Paris Soir” Vinogradov ankarai szovjet nagykövét titokzatos áthelyezésével kapcsolatban megállapítja, hogy minden cáfollat szemben Vinogradov a héten kétszer is Moszkvába utazott. Vinogradov átadta Szaradzogluinak a Kreml üzenetét, amely szerint a krími német támadással kapcsolatban ült a döntés órája Ankara számára. Vinogradovnak azonban vissza kellett térnie Moszkvába anélkül, hogy választ kapott volna. A „Cri du Peuple” megállapítja, hogy London Törökországba vetett reményei nem valósultak meg.

A török-szovjet feszültség kielezi az is, hogy egy szovjet tengeralattjáró elsüllyesztett egy török motorhajót.

MERRE TÁMAD JAPÁN?

— ez a kérdés merül fel mind életünkben. Csungking hírek szerint a kínai hadsereg főparancsnoksága körében az a vélemény alakult ki, hogy a japánok legközelebbi nagy támadása nem India, vagy Ausztrália ellen fog irányulni, hanem a célpont Kína lesz. A kínai főparancsnokság úgy tudja, hogy a japánok négy erős hadsereggel akarnak összpontosított támadást indítani négy különböző irányból. Csang Kai Sek tábornagy kijelentette, hogy a kínaiaknak a legsúlyosabb harcokra és megrázkódtatásokra kell előkészülni. A legközelebbi jövőben nagyon komoly, sürgős szükség van segítségre, mégpedig elsősorban bombázókra és vadászrepülőkre, valamint motorosított ütegekre és gépfegyverekre.

Mint a svéd lapok Washingtonból jelentik, ott nagyon aggnak Csungking-Kína sorsáért. A „Washing-

ton Star” katonai szakértője kijelenti, hogy valamennyi jel arra mutat, hogy Csungking-Kína összeomlik, ha Japán támadást indítana meg. Ha a japán csapatok Csekiangnál nem tudják feltartóztatni, számolni kell azzal, hogy Csungking-Kína, mint szövetséges, elveszett a szövélkezett hatalmak számára. A burmai harcok megmutatták Japánnak azt az eltökélt szándékát, hogy Csungking-Kínát megsemmisítse.

Ugyanakkor, mikor a „Popolo di Roma” Bangkokból jelenti, hogy erős japán külföldi közép Assau tartományban át lépte az indiai határt és elfoglalta Maybong városát. E városka megnyitja az utat észak felé, tehát India egyik kapujának tekinthető.

TOZSO JAPÁN MINISZTERELNÖK a nemzet szolgálatára újonnan létesített egyesület megnyitó ülésén mondott beszédében hangzott: a politikai támogatás létrejötte annak bizonyítéka, hogy az egész nemzet megerősítette abbeli elhatározását, hogy minden tekintetben megfelelően a Kelet-Ázsiáért folyó háború sikeres lezárásához szükséges nemzeti követeléseknek. Japán számára — mondotta — még csak most kezdődött el a tulajdonképeni háború. Eppen ezért ebben az órában elengedhetlenül szükséges, hogy a japán nép türelemmel viseltesék és egységét jobban összeforassza. A kormány eltökélt szándéka változatlan: a háberüt győzelmesen befejezni és a türekvésinél számít a nép százszázalékos támogatására.

CHURCHILL NEM NYILATKOZIK A HADIHELYZETRŐL

Cripps bejelentette az angol alsóházban, hogy Churchill miniszterelnök nem vesz részt a háborús vitában — mondja a brit hírszolgálat.

Az alsóház azzal indokolta Churchill távolmaradását, hogy a miniszterelnök már röviddel ezelőtt nyilatkozott a hadihelyzetről és ehhez a nyilatkozathoz semmi hozzáfűzni valója.

Hajdenquest képviselő azt követelte, hogy részletesebben tájékoztassák az alsóházat a keletázsiai helyzetről. A népet nyugtalanítja, hogy nem kap világos nyilatkozatot arról, milyen

irányban halad Anglia. Hoare Belisha kijelentette, hogy Angliában most a katonai szakemberek politikai miniszterektől kapják az utasításokat. Ezt a rendszert 2 »norvég katasztrófa» előtt teremtették meg. A »stratégiai katasztrófa» úgyszólván szakadatlan sorral nem lehet elválasztani attól, hogy a hadigépezet vezetésében politikai, stratégiai és katonai elemek keverednek össze. A felelősség szempontjai nem engedik meg, hogy ez az állapot tovább tartson. (MTI)

VICHY ES LONDON viszonyát váratlan incidens teszi ismét feszültté. Hivatalos francia jelentés szerint egy brit repülőgép megjelent francia felségvizek felett s mert a felszólításnak nem engedelmesskedett: lezállásra kényszerítették. Egy brit torpedónaszád a kifutóút harc közben rálőtt a francia gépekre. Erre a franciák egy második angol gépet is lelőtek, maguk pedig a küzdőlélekben egy repülőgépet veszleltek.

KANADA NEM SZAKÍT VICHYVEL

Ottawai jelentés szerint Mackenzie King miniszterelnök kedden a parlamentben kijelentette, a kanadai kormány elhatározta, hogy a közeljövőben nem változtatja meg viszonyát a vichyi francia kormányhoz.

NÉMET FELHÍVATALOS VÁLASZ A NEMETELLENES ANGOLSZASZ PROPAGANDÁRA

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a legújabb bíráló hangján foglalkozik Anglia és az Egyesült Államok sajtójának, rádiójának és személyiségeinek azzal az igazgatás céljából terjesztett állításával, amely szerint a német népek egyetlen eshetősége, — hogy megmenekülhessen az, ha elszakad vezetőitől. Részletesen foglalkozik a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz a legújabb időkben az Egyesült Államokban megindult propagandával is, így Wallacenak, az Egyesült Államok alelnökének, valamint Hull külügyminiszternek azokkal a kijelentéseivel, melyek szerint a háború után mindenütt a világon emelni fogják az életszínvonalat, de előbb kiirtják a nemzeti szocializmust. Amikor az angolszások az Atlanti-óceán innesső és túlsó partján — írja a Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz —

társulata, szorosabb kapcsolatot létesíthet a társadalom különböző köreivel. A lehetőség megvan, miután meg tehát Beleznai Unger Istvánt, mit tud.

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALÓTA

szóban és írásban hirtelen úgy igyekeznek feltüntetni a dolgokat, mintha megienne a lehetőség a német néppel való kiegyezésre, ha az idejében megadja magát, akkor a megnyilatkozásoknak a sugalmazott bizonyára egészen más belső indokok vezették, olyanok, amelyeknek semmi közük sincs a német nemzethez. Hónapokon át igyekeztek mind Angliában, mind az Egyesült Államokban elhitetni a lakossággal, hogy Németország erőt a záratháború és a keleti hadjárat következtében kiemelték. Most azonban a csendes-óceáni események miatti csatlósítás, — azonkívül pedig a saját országalkban egyre inkább szigorított korlátozások szükségessé tették annak az új jelszónak a közvéleménybe való bevezetését, hogy nem hiába hozták és fogják még meghozni ezeket az áldozatokat. Nyilván ezt akarják bizonyítani, amikor a német nép „gyengeségét s békevágyát” híresztelik. Hamarosan szétfoszlanak majd azonban ezek az ábrándok is, amelyeket valóságokként igyekeznek

A szovjet elleni arcvonal

Súlyos harcokban Charkov vidékén visszaverték a bolsevista rohamokat — Újabb 63 szovjet tank pusztult el

A német véderőfőparancsnokság tegnapi jelentésében megismétli azt a különjelentést, melyet a keresi győzelemről még kedden este kiadott, (Ezt már közöltük). A továbbiakban a következőket közli:

Charkov vidékén súlyos harcokban visszavertük az ellenség újabb támadásait. Eközben újabb 34 ellenséges páncélost szétlőttünk.

A légi haderő a legsúlyosabb helyeken harcát és zuhanóbombázó repülő-

Részletek a keresi csata utolsó mozzanatairól

Berlin, május 20. (NTI): A három bolsevista hadsereg megsemmisítéséért és az egész keresi félsziget meghódításáért folyó harcok utolsó mozzanatairól a következő részleteket közli. A megvert szovjethadseregek maradvékai Keres városától délkeletre kiugrva Ak Burnu mellett ücskéskedésre és a Keresztől északkeletre Jenikale mellett kiszögélő földnyelvre menekültek. A szovjet csapat azután a két helyről igyekeztek hajókon és bárkákon elmenekülni, a keresi tenger-szerzéken. A német csapatok azonban megtörték az utolsó elkeseredett ellenállást is a német légi haderővel karöltve, amely nagyszámú eredményes bomba és alacsony támadást intézett a szovjet állások, hajócsoportok és hajóra szálló csapatok ellen.

Május 19-én kemény harc árán, vakmerő rohamsónak vállalkozás után elfoglalták Ak Burnu erdjét. A gyalogság nyomását itt német bukörepülő és a légvédelmi tüzérség támogatták. — Ugyanabban az időben ettől az erdtől

Angol-francia légi össztüzések

Vichy, május 20. (NST) Szerdán hajnalban részleteket közölték az algériai angol-francia légi össztüzésről. Eszerint az algériai partvédelem egy vadászra távozásra akarta kényszeríteni a berepülő angol gépet.

Az angol repülő azonban ráltott a francia vadászokra, mire a tengeren való leszállásra kényszerítették. A leltől gép legénységének francia mentőcsapat sietett segítségére, azonban egy brit romboló tüzelni kezdett a mentőkre, majd magának az angol vízirepülőgépnek roncsaira is, amelyeket el akart szállítszteni.

Mikor aztán a romboló tüzetnyitott a francia kikötői berendezések ellen is,

Eszakafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Útegeink pontos tüzelése a kirendelt arcvonal egyik szakaszán felgyújtotta az ellenséges állásokat. A tűz nagy-kiterjedésű és huzamos időtartamú volt.

Német repülőgépek légi harcok során lelőttek két angol repülőgépet;

Angoranyúlászor modell-kalapok minden színben
P. 24. KALAPIPAR Széchenyi-u. 7.

elhitetni Anglia és az Egyesült Államok népével. Ezekben a népekben hamarosan felülkerekedik majd az a keserű felismerés, hogy ők voltak azok, akiket vezetőik becsaptak, hogy Churchill volt az, aki a birodalmat pusztulásba sodorta; Németország pedig és a vele szövetséget hatalmak mindaddig nem hagyják abba a harcot, amíg életükben végleg meg nem szűnt az angol-amerikai erők minden befolyása és teljesen ártalmatlanná nem tették ezeket az erőknél bolsevista szövetségeseit.

A GLOUCESTERI HERCEG A SZOVJET TÁMOGATÁSÁRÓL

A jelenleg Palesztinában tartózkodó gloucesteri herceg Jeruzsálemben fogadta a sajtó képviselőit. Az angol király felesége azt fejtette ki, hogy Japán Ausztrália ellen készíti elő támadását és nem valószínű, hogy a közeljövőben India ellen támadna. A szövetségeseinek az utóbbi időben elszenvedett minden veresége ellenére fokoznia kell a Szovjet-Unió támogatását — mondotta végül a herceg. (NST.)

gépkieltekkel eredményesen beavatkozott a földön folyó harcokba, szétverte az ellenség támadásra készen álló csapatait és megsemmisített vagy megrongált 20 páncélost.

Az ellenség kedden 36 repülőgépet vesztett. Egy saját gépünk nem tért vissza.

A keleti harctér egyéb szakaszain sikeresek voltak saját támadóvállalkozásaink. Az ellenség elszigetelt előretöréseit visszavertük. (MTI.)

délnyugatra megtörték egy szovjet harcicsoport utolsó ellenállását is, amely Starí Karantín erődítménye mellett vette meg a lábát. A nagyszámú sziklafalba vajt kísérődött, amelynek legénysége a végsőkig védekezett és éppen ezért súlyos veszteségeket szenvedett, lángszórókkal kellett elfoglalni. Május 19-én este a német csapatok ezt az erődöt is szilárdan a kezükben tartják és több ezer bolsevista katonát ejtettek foglyul. Ezzel elkeseredett harcok árán kiragadták a szovjet kezéből a Keres városától délkeletre fekvő hidt is. — Keresztől északkeletre a szovjet Jenikale környékén és Vojkovi Hutában tanúsított különösen szívós ellenállást. — A „szakokba” besorozott bolsevisták meg megújuló sikertelen ellentámadással igyekeztek feltartóztatni a német csapatok állandó előretörését. Kedden késő délután, miután könyörtelenül megtörték a szovjet ellenállását, a német csapatok elérték a tengert és bevették Jenikale erőd kiszögélő részét. (MTI.)

a francia vadászgépek meglátdták az angolokat és légiharcban még egy brit repülőgépet lelőttek.

Francia közlés szerint egy francia repülőgép eltűnt.

Az esetről kiadott félhivatalos közlemény megállapítja, hogy az algériai partvédelem csak kötelességét teljesítette és a nemzetközi jognak megfelelően cselekedett.

Dakarból jelentik: Egy angol repülőgép, amely a francia Nyugat-Afrika felett elszállt, a légvédelmi tüzérség tűz alá vett és leszállásra kényszerített. Egy másik angol repülőgépet hasonló körülmények között május 18-án kényszerítették leszállásra. (MTI)

egy armadikát az olasz légvédelem lőtt le. Benghazai ellen intézett ellenséges

Hungária filmezinház
MA IS CSAK FELNŐTTEKNEK a művészi magyar filmek:
Két lány az utcán
Előadások d. u. 5, 7 és 9 óra-
HIRADÓ!

légi támadás során néhány lakóház megrongálódott és az arab lakosság köréből öt ember meghalt.

Egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára. A legénység hozzátartozói erről értesítést kaptak.

A nyugati tengeri- és légi háború

Légi támadás Hull ellen

A német hadijelentés közli: A Nagy-Britannia elleni harcban a légi haderő erősebb kötelékei az elmúlt éjjelen a Humber torkolatánál levő Hull kikötőjének vidékére robbanó- és gyújtóbombákat dobtak. Több tüzet figyeltek meg. Könnyű harc repülőgépek az Anglia déli partja elleni nappali támadás során eredményesen bombáztak gyári berendezéseket. A La Manhecsatorna partján német vadászok saját veszteség nélkül hét Spitfire-gépet lőttek le ellenséges vadászkieltekkelből. Angol bombázók a múlt éjjelen több

Málta ellen intézett bombázások során vívott heves légi harcban vadászaink géppuskatüzelésétől két Spitfire- és egy Beaufighter-gép lezuhant: az olasz és német kieltek semmiféle veszteséget nem szenvedtek.

katonailag hatástalan szavató repülést végeztek délnyugatnémetországi terület fölött. Főleg gyújtóbombákat dobtak le lakónegyedekre. A keletkezett károk jelentéktelenek. Éjszakai vadászgépe és légharító tüzérség 11 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Amszterdami német jelentés közli, hogy az angol hírszolgálat jelenlése szerint az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma közölte, hogy két közép-nagyságú hajót a mexikói öbölben megtorpedóztak.

Szovjet tengeralattjáró támadása török hajó ellen

Istanbul, május 20. Egy ismeretlen nemzetiségű tengeralattjáró szerdára virradó éjszaka a tengeren, nem messze a Boszporusz bejáratától megtorpedóztatta a Duatepe 300 tonnás török motorshajót. A hajó személyze-

tének sikerült megmenekülnie. Szófia, május 20. Itt ismeretessé vált, hogy az a tengeralattjáró, amely — mint jelentették — megtámadott egy török motorshajót, szovjet tengeralattjáró volt. (MTI.)

Az ankarai perben a török vádlottakra halált, a szovjet vádlottakra 15-20 évi fogházbüntetést kért az ügyész

Ankara, május 20. A Pápen nagy-követ ellen megkísérelt bombamerénylet perében az államügyész halálbüntetést kért a két török vádlottra; Szulejmanra és Abdurrahmanra, Pavlov és Kornilov szovjet vádlottakra pedig a török büntetőtörvény ama paragrafusait alkalmazta, amelyek 15—20 évi

fogházbüntetést szabnak ki „egy harmadik személy élete ellen megfontolt szándékkal megkísérelt merényletben való részvételért”. Az államügyész vádbeszédre négy óra hosszáig tartott. A törvényesek június elején napolta el a tárgyalást. (NTI.)

Roosevelt további csapatokat küld Észak-Irországra

Washington, május 20. Roosevelt elnök a keddi sajtóértekezleten bejelentette azt a szándékát, hogy további csapatokat küld Észak-Irországra. Kijelentette, megelégedésére szolgál, hogy nagyobb kötelékeket baj nélkül sikerült átszállítani Észak-Irországra. Az elnök végül kifejezte azt a reményét, hogy ezentúl is sikeresen folytatódhat lesznek az ilyen műveletek.

Egy újságíró megkérdezte, vajjon újabb csapatok küldését érti-e ezen az elnök. Roosevelt azonban nem válaszolt, hanem azt mondta, hogy szavainak értelme nyilvánvaló.

Roosevelt elnök közölte a keddi

sajtóértekezleten, hogy James Doolittle vezérőrnagyot kiténtették „egy kis expedícióért”. Doolittle egy Changri Sta nevű, de közönségtől meg nem ismert támaszponton támadást intézett Japán ellen. A vállalkozáson való önkéntes részvételre jelentkezett 79 tiszt és közlegényt szintén kiténtették.

Washingtoni jól értesült helyen megjegyzi Rooseveltnek ezzel a közléssel kapcsolatban, hogy most már az utolsó fátó; is fellebbent a néhány hete Tokió és más japán városok ellen végrehajtott bombatámadás hosszú ideig megőrzött titkáról. (NTI.)

Matolcsy Mátvás bocsánatot kért Barcsay volt főispántól

Barcsay Ákos, Pest megye nyugalmazott főispánja bűnvádi feljelentést tett felhatalmazásra hivatalból üldözendő sajtó úlján elkövetett rágalalmazás vétségé címén Matolcsy Mátvás országgyűlési képviselő és Jónás János hírlapíró ellen. Az ügyet a büntetőtörvénysek legnap tárgyalta.

A tárgyalás megnyitása után Matolcsy felállt és a következő nyilatkozatot tette: »Barcsay Ákos úrlól, Pest vármegye nyugalmazott főispánjától mind a bíróság, mind a nagy nyilvánosság előtt bocsánatot kérek, mert meggyőződtem arról, hogy a képviselőház 1940 november 13-án »Barcsay főispán érhellen politikai magatartása tárgyában elmondott interpellációjában és a napilapokban közzétett nyilatkozataimban hangoztatott állításaim a valóság-nak nem felelnek meg és az ezekre vonatkozó értesüleim teljesen valótlanok voltak. Politikai működésére vonatkozó híralattommal egyéni és közhi-

vatali tekintélyét csorbítani nem akartam.

A per másik vádlottja Jónás János hasonlóképpen bocsánatot kért.

Barcsay ny. főispán kijelentette, hogy az elégtételt elfogadja, de ahhoz, hogy az ügyek véglegesen békés úton fejezódjenek be, a belügyminiszter hozzájárulása is szükséges. Az ügyész felszólította Matolcsyt és Jónás ügyvédjét, hogy a belügyminisztert hozzájárulást szerezze meg.

Indiai helyzet

Kalkuttából érkezett jelentés szerint a kiűrtet vidékekről eltávoztott lakosság gondozását az indiai nemzeti kongresszus vette át, mert az angol indiai kormány semmiféle védőintézkedést nem tett, hogy a Burmából kilakoltatott hindukat megóvja a betegségektől és az éhhaláltól. A menekült indusok között kolera- és maláriajárványok dühöngenek.

Vigszinház mozgó
A LEGSZEBB MAGYAR FILM:
Te vagy a dal
Főszereplők: SÁRDY JÁNOS, SZABÓ KLÁRI, VASZARY PIRI.
Szerelem! - Dal! - Vidámság!

LUPE VELEZ főszereplésével a
Vadmacska
vigjáték bohózat.
Walt Disney két rajzfilmje:
Ronald a rendőr. A légi támadás
AZ APOLLÓRAN

Unger István kapta meg a Csokonai színházat három évre

A város törvényhatósága tegnap foglalkozott a Csokonai Színház bérbeadásának ügyével. A kisgyűlésen dr. Balogh Sándor főjegyző ismertette a Csokonai Színház igazgatói pályázatának ügyét. Az előzmény az, hogy a város ismét áttért az állandó társulati rendszerre. A meghirdetett pályázatra hatan adták be kérelmüket, közülük hároméves szabályszerű: Thuróczy, Unger és Jakabffy.

Az előkészítő bizottság, a színügyi és köznevelődési bizottság azt javasolta, hogy három évre Beleznai Unger Istvánnak adják oda a színházat. A bizottság rámutat arra, hogy mind a három igazgató eredményes színész, rendezői és igazgatói működésre tekint vissza. Unger és Jakabffy egyformán érdemesek a színház vezetésére, egyedül Thuróczy működését nem ismerik ezen a téren. Mivel Unger technikai felkészültsége nagyobb, a város érdekeiben Unger pályázatának elfogadását hozták javaslatba.

Javasolta még a bizottság, hogy a közgyűlés a korábbi határozata kiegészítéseként mondja ki, hogy a készpénz szubvenciót a szerződés három évre 15.000 pengőben állapítja meg évenként.

A polgármester bejelentette, hogy Jakabffy az előkészítő bizottság tárgyalása után beadványt nyújtott be és ebben közli, hogy a pályázattól visszalép. Ennek folytán javasolta az előadó, hogy a közgyűlés az előkészítő bizottság indítványát fogadja el és a Csokonai Színház bérletét három évre Unger Istvánnak engedje át.

Dr Tarján Oszkár indítványa

A közgyűlésen dr. Tarján Oszkár szólalt fel a kérdéshez.

— Az új igazgató — mondotta — mindent el fog követni, hogy kiválóan vezesse a színházat, nagyszerű előadások is lesznek, de azt nem fogja elérni, hogy a színház látogatottsága nagyobb legyen, mint eddig volt. Régióta figyelem a színügyi dolgokat, ezért a következő javaslatot terjesztem be:

— Küldjön ki a bizottság egy ad hoc bizottságot, melynek feladata a következő lenne: 1. Állapítsa meg a bizottság mi volt az oka annak, hogy a múlt évben a színház látogatottsága nem volt olyan mértékű, mint Debrecenben lennie kellene. — 2. Dolgozzon ki tervet a bizottság arra, hogy az így kikutatott okok mi módon lennének legcélszerűbben megszüntethetők. Hogyan lehetne biztosítani azt, hogy a Csokonai Színház jó színvonalas előadásait olyan létszámú közönség látogassa, amely a magyar kultúrát elsősorban képviselő színházhoz méltó. Természetesen ebben a bizottságban olyan egyéneknek kell helyet foglalniuk, kik a kérdést minden irányban ismerik, tehát irodalom, színigazgatás, sajtó stb. Az ad hoc bizottság javaslata azután a színügyi és a köznevelődési bizottság együttes ülése elé kerüljön. Előrelátható, hogy a nagyszabású színház fellendítési terv kidolgozása után hatalmas társadalmi megmozdulásnak kell következnie és ezt kell megszervezni. Célszerű volna ezt az ad hoc bizottságot azonnal kiküldeni és összehívni, hogy a színházhoz már az első lépéseknél jelen legyen és ilyen irányú múltbeli tapasztalataival rendelkezésre állhasson.

A polgármester válasza

Dr. Kölesy Sándor polgármester válaszolt: Díszesüldő lett volna Tarján Oszkártól, ha ezt a javaslatot az idényben és nem most terjeszti elő s ő maga is gyakran járt volna a színházba.

Tarján Oszkár: Meg fogok javulni. Kölesy polgármester: Tény, hogy valakinek el kell kezdeni a színházlátogatást, a színházválság legnagyobb okát két tényezőre lehet visszavezetni. Az egyik az, hogy a középosztály, mely minden kulturális kérdésben egyedül volt kapható, hogy ott legyen minden felolvasáson, színelőadásokon stb. ma nincs olyan anyagi helyzetben, hogy rendszeres színházlátogatásra tevényt. Ezt sajnos meg kell állapítani. Régen a középosztálybeliek valami vagyonnal rendelkeztek s a fizetés nem volt olyan fontos, hogy 2 pengővel több-e vagy kevesebb. Ma minden pengőnek meg van a helye. Ma éppen az a társadalmi réteg kénytelen beosztással élni, amelyre a kultúra legelső sorban számíthat. Érthető, hogy ezek színházlátogatása nem olyan intenzív, mint régen. A má-

sik ok a mozgóképűzem. Ott sorban állanak a jegyekért, többen mint a zsírt. Egy pengőért, vagy fillérekért kapható szórakozást mindenki inkább megszerzi magának, minthogy 2.50 pengőt kiadjon a színelőadás meghallgatásáért. Más a mozi látogató közönsége és más a színházi. A város több ízben tett kísérletet moziengedély szerzésére a színház almentálása végett. Időközben azonban a kormány ezt rendelettel megtiltotta s a kiadott engedélyeket is revízió alá vették, a városoktól ahol csak lehetett bevonták.

—Kétségtelen, hogy társadalmi szervezéssel el lehet érni ezen a téren sok mindent, de az erőszakot dolog nem lesz egészséges. Ha az embereket erőltetni kell arra, hogy színházba járjanak, abból sohasem lesz színházi kultúra, sem egészséges színházlátogatás. Majd ha a vágy, a szomjúság feltámad az emberek lelkében az igazi kultúra, a mélyebb dolgok iránt, amit nem lehet a gépházban megtálatni, akkor megjön magától a színházlátogatás.

Az igazgatót elsősorban azzal ajánlották, hogy bírja a közönség bizalmát és rokonszenvét és szívesen járjak hozzá színházba.

Tarján Oszkár: Ugy látom a polgármester urat, mint a belgyógyász professzort, aki ilyen szempontból állapítja meg a diagnózist. De itt sebészre van szükség, aki nem aggodalmaskodik ha komolyabb lépést kell tenni a késsel. El tudom képzelni, hogy a sajtó, a mozi és a színház együttműködjön. Például a Nagyerdőn felváltva egyszer mozi —, egyszer színi előadást tartanak a Stadionban. El tudok képzelni nagy társadalmi megmozdulást is, amely bizonyos gyöngéd kénszerrel beszervezi a színházlátogatókat. Hiszem, ha jó szervezést tesz, akkor jó színház is lesz.

A közgyűlés ezután névszerűl szavazással egyhangulag Unger Istvánnak engedte át a színházat — három évre. Tarján Oszkár indítványára nem került sor, mert a polgármester válasza után visszavonta javaslatát.

Beleznai Unger István nyilatkozata

A döntés után B. Unger István színház igazgató a következőket mondotta munkatársainknak:

— Végtelem boldogan és azzal az érzéssel térek vissza a Csokonai Színházba, hogy hazajövök. Hálásan köszönöm Debrecen város közönségének és törvényhatósági bizottságának a megízelt bizalmát, amellyel három évre rábízták az ismét önállóvá lett nagyműtű színház vezetését és minden törekvésem az, hogy ezt a bizalmat fáradság nélkül, eredményes művészi munkával, Debrecen város színikultúrájának továbbfejlesztésével, művészi terveim legteljesebb megvalósításával háláljam meg.

— Azonnal hozzálátok ahhoz, hogy jövő évi társulatomat a legelsőrendűben szervezzem meg és műsoromat összeállítsam s amikor — pár hét múlva, — ismét leutazom Debrecenbe a jövő év számos kérdésének a megbeszélésére és előkészítésére, már módomban lesz részletesebb közléseket adni terveimről és elképzeléseimről.

— Addig is nagyon kérem Debrecen város egész közönségét, azokat is, akik nem az én személyemben látták biztositva a debreceni színház sorsát, fogadjanak el szeretettel, bizzanak önzetlen, művészi törekvéseimben s higgyék el, hogy egész energiámat, fizikai s anyagi erőmet egy cél szolgálatába kívánom állítani. Ez a cél, hogy a Csokonai-Színház múltjához méltóan életképes, megalkuvás nélkül művészi, nemzeti és erkölcsi szempontból kifogástalan és az ország vidéki színházai között az első legyen.

Unger István pályafutása

Beleznai Unger István Szatmárnémetiben született, ahol édesapja az Osztrák-Magyar Bank-fiók főnöke volt, most 40 éves. Középszkolának elvégzése után Budapesten az Országos Színesz Egyesület iskolájába iratkozott be s ezzel párhuzamosan hallgatta a tudományegyetem jogi fakultását. Már akkor megnyilvánult magasabb művészi tehetsége és még a színiiskola elvégzése előtt, évközben szerződtette Kardoss Géza a Csokonai Színház igazgatója. Debrecenben 1922 február 2-án lépett fel először, a Yu-Shi című operettben s az úri egyéniségi tehetséges

Petrik Károly

új helyiségének címe:

Ferenc József-út 25
Piac- és Simonffy-utca sarok

fiatal színész hamarosan igen népszerű lett. A következő évben már a Csokonai Színház főrendezője s igen komoly sikereket ért el. Közben megnősült, feleségül véve Kovács Terest, a kivételesen népszerű, kiváló művésznőt. Debrecenből elkerülve igen változatos színészi pályát futott be. Kassa, Pozsony, Prága, Ungvár, Kecskemét, Pécs, majd a budapesti Magyar Színház és a Pó-

dium közönsége ünnepelte az akkor már teljesen kiforrott színészt és rendezőt. A Színművészeti Kamara megalakulásakor 1939-ben színházgatói engedélyt kapott s egy évig a Dunántúlon majd Miskolc, Pécs után az idén Debrecenben működött, úgy művészi, mint anyagi tekintetben az összes vidéki színházgatók közül a legeredményesebben.

Leventeköteles ifjak politikai tevékenységet nem folytathatnak

A hivatalos lap esztendői száma kormányrendeletet közöl a leventeköteles ifjak politikai tevékenységének megtiltására.

A rendelet értelmében leventeköteles ifjak politikai párthba, vagy bármely más megjelölésű politikai szervezetbe tagként nem léphet be, illetve

tagja nem maradhat. Politikai pártnak, vagy bármely más politikai szervezetnek működésében részt nem vehet, gyűlésein, vagy összejövetelein nem jelenhet meg, annak jelvényét nem viselheti és ilyen pártot anyagilag semmiféle módon nem támogathat.

A Debrecenben megépítendő második katolikus templomot Szent Lászlóról nevezik el

Mellau Márton és dr. Rassovszky Kálmán beszéde a katolikus egyházközség Szent László ünnepélyén

A római katolikus egyházközség tegnap délután magasszínvonalú ünnepélyvel adózott Szent László király emlékének. A piarista gimnázium dísztermét megtöltötte a katolikus közönség. Megnyitott Mellau Márton pápai prélátus, tanügyi főtanácsos, a Svetits intézet igazgatója mondott:

— A nemzet újjáépülésében, felemelkedésében nem véletlenül szerepe van a magyar szentek tiszteletének meg erősödésének. Szt. István jubileuma évében tért vissza a Felvidék s ekkor vette kezdetét az ország örvendős meggyarapodása. Ma Szent László évében vagyunk. A harcos királyt ünnepeljük a mai harcos időkben. Szent Lászlót, aki a magyar bátorságot, világséget a szent lökeletességével és mély vallásossággal párosította.

Rámutatott ezután Mellau Márton, hogy Debrecenben mély és régi gyökereit vannak Szent László tiszteletének. Ez érthető is, hiszen a városi egyházmegye, amelynek Debrecen a legerőteljesebb egyházközsége, védszentjéül Szent Lászlót tiszteli. A XII. és XIII. században a mai Rákóczi és Csapó utca környékén állt Szent László kápolnája. A debreceni egyházközség kötelessége, hogy helyreállítsa Szent László tiszteletét olyképen, hogy a megépítendő második debreceni katolikus templom Szent László nevét viselje.

A Szent László Dalegyet énekelt művészi hatással Kollontz Rezső vezényletével, majd vitéz Szánthó Zoltán piarista gimnázista szavalt tehetségre való.

Dr. Rassovszky Kálmán, piarista igazgatóhelyettes volt az ünnepi előadó Hangsúlyozta értékes előadásában, hogy nincs a világtörténelemben még egy olyan család, amely annyi szentet adott volna, mint az Árpádok. A keresztény lovagkirály, Szent László államférfiúi, hadvezéri képességeiről szólott ezután. Történeti jelentősége — úgymond — abban áll, hogy páratlan országsszerve-

ző munkájával megeremti a földrajzi Magyarországot és a magyar állam hatalmát a nemzetiségi vidékekre, Zágráb környékére is kiterjeszti. Szent László, mint szervező befetjezi Szent István nagy munkáját Telepít, a magyar fajta védelmére törvényeket hoz, megszervezi az igazságszolgáltatást és még más téren is jelét adja kivételes államférfiúi tehetségének. De elsősorban katonalelk. Egyik kezében ott a kard, a másikban a kereszt, Szent harcos, aki a nyugati keresztény kultúra védelmében ragad legyvert. Felismeri a magyarság hiányát, Felismeri azt a nemzetet keletről fenyegető veszedelmében, amellyel a nemzet majdnem egy ezredéven keresztül viaskodott és amelynek legzsinább, legharbarabb formájával ma is élet-halál harcot vív. Szent László volt legmagyobb képviselője a magyarság tudatosá vált hivatásának: a mi feladatunk: őrtállítás Kelet és Nyugat határán.

Dr. Rassovszky Kálmán hosszan ünnepelte a közönség új szempontokat adó értékes előadását, majd a Svetits intézet énekkara a »Lengyel László« játékot adta elő. Kiss Kálmán piarista gimnázista kiforrott tuást elarult szavata után a Szent László Dalegyet művészi énekszámra zárta be a szép ünnepélyt.

Gazdát cserélt a nagykeréki Bocskay-kastély

A XII—XIII. században épült nagykeréki Bocskay-kastélyt gazdát cserélt. A nemrégiben elhunyt Balogh Elemér bertyóújfalui földbírtokos örökösétől Osváth Pál dr. vásárolta meg a kastélyt, amely eredetileg vár volt s 1590-ben került a Bocskayok birtokába. Bocskay István halála után a kastély Báthory Zsigmondé lett, kinek regényes életű nővére, Mária szintén hosszabb ideig lakott a történelmi nevezetességű várban.

Jön! Az óriási GAZDAG Jön!
CIRKUSZ
Teljesen új, elsőrangú társulat! — Új felszerelés!

Kállay miniszterelnök látogatása a Sajtókamarában

Budapest, május 20. Kállay Miklós miniszterelnök szerdán délelőtt látogatást tett az Országos Magyar Sajtókamara Andrassy úti székházában. A miniszterelnök Zsindely Ferenc miniszterelnökségi államtitkár, Ullein-Réviczky Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök kíséretében érkezett a Sajtókamarába, amelynek bejáratánál vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke, Zimmer Ferenc és Batory Hiltner János alelnökök, Gáspár Jenő főtájtár, továbbá Rákóczy Imre miniszteri osztályfőnök, a sajtóellenőrző bizottság elnöke, vitéz Turánszky László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője és Hefler István miniszteri osztálytanácsos fogadták.

Kállay Miklós miniszterelnök az előző szobában hosszasan elbeszélgetett a Sajtókamara vezetésével a sajtó külföldi problémáiról. A miniszterelnök melegen érdeklődött az újságírók szociális helyzetéről, a sajtószabadságáról, a nyugdíjpénztár és szanatórium egyesület és család-pénztár tevékenységéről.

Ezután a miniszterelnök megtekintette a Sajtókamara helyiségeit.

Előzetes látogatást a Magyar Újságírók Egyesülete Pátria klubjába is. Itt Tóth László elnök és a klub vezetősége fogadta a miniszterelnököt. A klubban a Sajtókamara elnöke bemutatja a miniszterelnöknek a kamara és az újságíróintézmények vezető tisztviselőit, valamint a Sajtókamara vidéki kerületi titkárait, akik felutaltak a miniszterelnök üdvözlésére. Kállay Miklós miniszterelnök mintegy másfélórát időzött az újságírók körében.

A debreceni egyetem új tiszteletbeli doktora

A Kormányzó Úr a vallás- és közoktatásiügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a debreceni m. kir. Liza István tudományegyetem Vladár Gábor m. kir. titkos tanácsos, a Kúria tanácselnökét közszolgálati működése alatt és a tudományos szakirodalom művelése terén szerzett kiváló érdemeiért, valamint Polner Ödön egyetemi nyilvános rendes tanárt tanári működése és a szakirodalom tudományos művelése terén szerzett kiváló érdemeiért a jogtudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részükre a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltatassa.

Olasz könyv a második bécsi döntésről

Olaszország egyik legnagyobb kiadója, a milánói Garzanti kiadásában a közelmultban jelent meg az elismert olasz költőnek Francobellani Dionisi-uek a második bécsi döntésköröségi határozatot ismertető műve.

Olaszországban nagy érdeklődést keltett a könyv, melyben frója elmélyült tudós komolysággal és tárgyilagosan ismerteti a visszatért Erdély jelentőségét, az anyaországhoz fűződő kapcsolatát, kitér a Kárpátok medencéjének hivatására, az erdélyi népesség elosztódottságára, megállapítván többek között, hogy az erdélyi városok elvitathatatlanul magyar jellegűek. Foglalkozik továbbá Erdélynek a Szent István birodalmában elfoglalt szerepével a román beszivárgás folyamatával stb. Leszögezi az író, hogy a második bécsi döntésköröségi határozat egy Magyarországon

ejtett súlyos igazságtalanság jóvátételét szolgálta, figyelembe véve mindazokat a szempontokat, amelyek egy igen kényes ügybe való beavatkozáskor előkerülhetnek.

A könyvet rendkívül gazdag bibli-

A Kormányzó Úr jelenlétében felavatták az „Ungvár” hősi halottainak emlékművét

Budapest, május 20. Az „Ungvár” Duna tengerjáróhajó hősi halottainak a csepeli szabadkikötőben felállított emlékművét szerdán délelőtt a Kormányzó Úr Ófőméltósága jelenlétében lelkes, hazafias ünnepség keretében avatták fel.

Az „Ungvár” Duna tengerjáróhajó a haza szolgálatában tett útja alatt 1941 novemberében a Fekete tengeren aknába ütközött és személyzetének nagyrésze, közte 12 magyar tengerész is hősi halált halt.

A magyar Tengerésztiltsztek Egyesülete kezdeményezésére a tengerészek és tengerészek barátai jelképes sírhelyet és emlékművet emeltek a nemzeti szabadkikötő és tengerhajózási vállalat csepeli kikötőjében a hősi halált halt magyar tengerészeknek.

A Himnusz elhangzása után Rajkay Iván tengerészkapitány, a Tengerésztiltsztek Egyesületének elnöke engedélyt kért az emlékmű leleplezésére. Mialatt

Pünkösdre vásároljunk
Bibliát
Zeoltárt
Imakönyvet
a „MÉLIUSZ” könyvkereskedés közismert szaküzletéből

ráfia egészíti ki, amely felöleli mindazokat a munkákat, amelyek álláspont-ra való tekintet nélkül Erdéllyel vagy a vele kapcsolatos problémákkal foglalkoznak, hosszú évtizedekre visszamenően.

az emlékművet borító zászlót felvonták, a folyami erők zenekara a Szózatot játszotta. Ezután Folba János labori vezéresperes lelkes beszédben méltatta a hősök lelkületét és tetteit, majd beszélt az emlékművet.

Ezután következett az emlékmű ünnepélyes megkoszorúzása. Elsőnek a Kormányzó Úr Ófőméltósága helyezte el hatalmas babérszörűjét. A tengerésztiltsztek képviselőjében Kertész József tengerészkapitány mondott nagyhatalmú emlékbeszédet. Wulff Olaf, a Duna tengerhajózási RT. elnöke mondott ezután búcsúbeszédet. Bornemisza Félix, a szabad kikötő igazgatója átvette a csepeli kikötő gondozásába az emlékművet. A Himnusz hangjaival ért véget lélekemelő bensőséges ünnepség.

A Kormányzó Úr Ófőméltóságát az ünnepség résztvevői távozásakor hosszantartó rendkívüli lelkes ünneplésben részesítették.

Változás a nagyváradai egyházmegye kormányzatában

Nagyvárad május 20. Az Apostoli Szentzsék Márton Áron gyulafehérvári püspököt a nagyváradai latin-szertartású egyházmegye magyarországi részének apostoli kormányzói tisztétől felmentve, az egyházmegye apostoli adminisztrátorává Scheffler János szatmári püspököt rendelte. Az erről szóló pápai intézkedést május 19-én hirdették ki a nagyváradai káptalanban és Scheffler püspök ezzel átvette ennek az egyházmegyének kormányzását is. Első ténykedésével általános helynökévé Schriffert Béla ka-

nonokot nevezte ki. A nagyváradai latin-szertartású egyházmegye román uralom alatt maradt részének kormányzását az Apostoli Szentzsék Márton Áron gyulafehérvári püspökre bízta, apostoli kormányzói minőségben.

Scheffler János szatmári püspök a szatmári egyházmegye püspöki helynökévé Pakocs Károly szatmári kanonokot, az ismert nevű író nevezte ki.

Scheffler püspök kedden Nagyváradra érkezett. A káptalan ülésén dr. Lindenberger János kanonok üdvözlölte.

Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek bérmautján megbetegedett és két nap múlva meghalt

Nagy gyásza van a római katolikus egyháznak. Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek tegnap este 7 órakor Kalocsán elhunyt.

Gróf Zichy Gyula bérmauton volt, ezt azonban félbe kellett szakítania és hétfőn este visszatért Kalocsára, már beteg. Agyhártyagyulladás lépett fel, amely két nap alatt kioltotta áldásos életét.

Temetéséről még nem történt intézkedés. Valószínűleg a jövő hét keddén temetik.

Gróf Zichy Gyula 1871-ben született

a fehérmegyey Nagylángon. Egyetemi tanulmányait Innsbruckban és Rómában végezte. A teológiai tanulmányokon kívül diplomáciai tanulmányokat is végzett Rómában. 1895-ben szentelték pappá, majd Budakeszire nevezték ki segédlelkésznek. Innen Rómába került, ahol a Gergely-akadémián doktori oklevelet szerzett. Ezután XIII. Leó és X. Pius pápa mellett működött, mint szolgálattevő kamarás egészen 1905-ig, mikor pécsi püspökké nevezték ki. XI. Pius pápa szentelte püspökké 1923-ban a kalocsai érsekség apostoli kormányzójává nevezték ki. 1924-ben a

kalocsai és bácskai érseki székre emelkedett. 1929-ben és 1931-ben magyar nemzeti zárandoklatot vezetett a Szentföldre, ahol a baironi Mária bazilikában magyar kápolnát létesített. Felsőházi tag, belső titkos tanácsos, a magyar Tudományos Akadémia igazgatótanácsának tagja, a katolikus központi kongrua-bizottság másodelnöke.

Vichy légvédelme tüzelt

Vichy, május 20. (OFI.) A szerdára virradó éjjel 0 óra 50 és 1 óra 15 pere között ismeretlen reptőlőgépek elrepültek Vichy felett. A légvédelmi tüzéség működésbe lépett (MTI.)

Szabályozták a banketteket

A hivatalos lap csütörtöki száma belügyminiszteri rendeletet közöl a nyilvános helyeken étkezésel egybekötött társas összejövetelek, bankettek szabályozása tárgyában.

Tisztújítás a Vasutas MANSZ-ban

A Vasutas MANSZ-csoport tegnap délután tartotta taggyűlését, amelyen a vezetőség beszámolt az elmúlt évi munkáról. A csoport rendkívül értékes munkát fejtett ki társadalmi, szociális és kulturális téren. Ez a működés olvasóink előtt nem ismeretlen. A taggyűlés melegen ünnepelte az elnökséget.

A tisztújítás során kibovítotték az eddigi tisztikart. Fővédnöknek vitáz Imrédy Kálmánt Szilassy István, dr. Kölcsey Sándornét és dr. Génessy Sándornét kéri fel az eddigi fővédnökök, özv. Tormay Gézáné, dr. Algyay Pálné és Koren Emil mellé. Védnökök: dr. vitéz Nábráczky Béláné, Hajdú László, dr. Horváth Gyula, dr. Sallay Lajos, Szendrey Pál, Abonyi Gyula, dr. Sziklay L., Halmos Rudolf, Wolfinau József, Csery László, Lőrincz Dezső, dr. Réthelyi Rudolf, dr. Baresay Gergely.

A csoport tb. elnöke sipéki Balás Károlyné, elnöke Koren Emilné, ügyvezető elnöke dr. U. Sallay Lajosné Társelnökök: Orbán Károlyné, Hajdú Lászlóné, dr. Horváth Gyuláné, Abonyi Gyuláné, alenökök: dr. Sziklay Lászlóné, Kiss Józsefné, Kövendi Ferencné, Hegedüs Károly, Dézsy István, Molnár Jánosné, Doby Gáborné és Sipos Pétárné. Tb. főtájtár: Both Andor. Főtájtár: Molnár Józsefné, másodtitkárok: Gerőce Gusztávné és Fulöp Andor. Jegyző: dr. U. Sallay György, másodjegyzők Nemeth György és Erdős Zoltánné. — Pénztáros: Molnár Imréné. Ellenőrök: özv. dr. Boér Károlyné, Dézsy Istvánné és Fridrik Gábor. Az új tisztikar biztosítéka a jövő évi eredményes munkának.

— 1500 igazoltatás Kolozsváron utal razzlián. Kolozsváron nagyarányú utal razzlia volt. Ennek során 1500 igazoltatás és 543 előállítás történt, de a legnagyobb részüket elengedték, 15 személyt azonban — mert irataik nem voltak rendben — visszatartották.

— Varga miniszter Szeged díszpolgára. Szeged város közgyűlése egyhangúlag elhatározta, hogy Varga József minisztert, Szeged nagy barátját a város díszpolgárává választják. A közgyűlés határozata után megkondult a városnéha nagy harangja, amely perceként át zúgva hirdette a díszpolgárrá választást.

Új látszerész szaküzlet
szemüveget NAGY IMRE
látszerész mestertől
Kossuth u. 4

Ma nyílt meg
NYAKAS LAJOS modernül
berendezett harisnya, bőrkesztyű, női fehérnemű és rövidárú üzlete Kossuth-u. 4

Vita az állattenyésztési szabályrendelet körül

Milyen kihatása lesz a szabályrendeletnek

Dr Veress Géza főjegyző referálta a Kisgyűlésen az állattenyésztési szabályrendelet ügyét, rámutatott arra, hogy nyilván fontos közérdek hozta ezt létre.

A javaslatához a kisgyűlésen vitéz dr Bessenyei Lajos szólalt fel.
— A törvény és a rendeletek világosan előírják ennek a szabályrendeletnek megalkotását, ezt tehát meg kell csinálni — mondotta. — Természetesen tartom, hogy országsszerte előírták ennek megalkotását. Azért is szükséges a szabályrendelet megalkotása, mert itt van a Hortobágy és ez a vidék elsősorban, predestinálva van arra, hogy megfelelő állattenyésztést folytasson. A fajtisztaság tekintetében kívánvalók vannak hátra ezen a téren. — A magam részéről tehát örömmel üdvözölöm a szabályrendelet megalkotását.

Bizonyos aggodalmimat azonban nem tudom elhallgatni. Az egyik az, hogy az I. fokú hatóságnak az adminisztratív munkáját jelentékenyen meg fogja növelni a szabályrendelet végrehajtása. Jelentékeny terhet ró a városra az ellenőrzés keresztülvitele, ami igen fontos, mert ha nem célszerűen, nem helyesen hajtják végre a szabályrendeletet, nem ér az semmit. Másik aggodalom, hogy a városnak magának igen sok új kiadást fog jelenteni. További fedeztető állomásokat kell kiépítenie, ellenőrző szerveket beállítani, azokat fizetni, ezek mind nagy túlkidrást jelentenek a mai állapottal szemben. Aggodalmam van amiatt, hogy ezt a pénzügyi fedezetet honnan teremtik majd elő? A magángazdaság szempontjából is bizonyos aggodalommal nézem a szabályrendeletet. Jelentékeny drágulást fog előidéznél úgy az állat egyedeinek értékesítési árai körül, mint a belőlük származható élelmiszer-cikkek, termékek körül. A mellett ültő Mike János kiszámította, hogy egy borjú mibe kerül a megszületésekor. Egy borjú ára most 150—200 pengő körül mozog. Könnyű kiszámítani, hogy mibe fog kerülni a borjúhús, vagy a tejtermékek a fogyasztásba kerülésük. A szabályrendelet a polgármesterre ismét olyan szerepeket ruház, hogy már aggályos a sok-sok teendőnek ellátása a polgármester részéről.

Mike János szólott ezután: Mindenben alárom a Bessenyei által elmondottakkal. Kiszámítottam mibe kerül egy borjú a születése pillanatában. — A legelőbőr 16 P, a fedeztetési díj 10 P, alapdíjról is van szó, ez 10 P, a pásztortörvény együttréve tehát 108 P. A szaporulatnál csak minden második tehén élék, tehát az árat kétszeresen kell számítani, vagyis egy borjú ára ma 210 P. A jóságartartást tehát a szabályrendelet meg fogja drágítani. A gazda számára egyenesen ráfizetést jelent az állattenyésztés. Így nem lehet gazdálkodni. Olyan módot kell kitalálni, hogy ne csak az állattenyésztésre hárítsák a kiadásokat. Valami alapot kellene teremteni, amelyből fedezték a többletkiadásokat, például a fedeztetési díjakat részben a város fizesse. A köznök is érdeke az állattenyésztés, tehát járuljon hozzá a köz is.

Dr Kölesy Sándor polgármester válaszul az elhangzottakra: Nehéz a feladatokra válaszolni — mondta —, mert hiszen jóslásokba kellene bocsátkozni. A földművelésügyi kormány és a gazdák részéről régi probléma volt, hogy az állattenyésztés minőségének emelését biztosítani kell, már csak azért is, mert Magyarország helyzete — ha a jövő tekintjük — jelentősen összefügg azzal, hogy exportálható javaink minősége mennyire lesz piac-képes és mennyire lesz belső értékében magasabb színvonalon mozgó, mint más országé. Itt törvénnyel állunk szemben a szabályrendelet megalkotásánál, amely az ország egyetemes érdekét a messze jövőbe előre nézve igyekszik védeni és megalapozni. Ha az élet módosítások szükségét fogja felvetni, nem fog késmi sem az érdekképviselet, sem a kormány, sem a parlament, hogy a módosításokat végrehajtsa. Az elhangzott aggályok mindegyike fennáll, csak nem tudom anyira sötétnek látni ezzel kapcsolatban a helyzetet. Nem egy ilyen megoldandó feladat hárult ránk a múlt években, hanem ötven-hatvan-szorosa, mégis meg vagyunk. A szabályrendelet az országra nézve üdvös lesz. Végeredményben attól kell tartani, hogy ezeknek a terheknek jelentős részét a fogyasztóközönségnek kell vi-

selni.
A gazdáknak módjukban áll, hogy az áthárítást végrehajtsák, különösen, ha majd megnyílik az exportlehetőség.
— Hisztük, hogy a kormány, amely eddig is az állattenyésztési alap révén bizonyos támogatással sietett a kérdés megoldására, a jövőben sem fog elzárkózni. Lehet, hogy a törvényhatóság is abban a helyzetben lesz, hogy segítséget adjon. Mindenesetre arra kell törekedni, hogy az alap a maga egyensúlyát önmagában hordja, mert ez az egészséges állapot. Ránk fog tartozni, hogy élénk figyelemmel kísérjük a kihatásokat, amelyekkel a szabályrendelet és törvény végrehajtása az életben jelentkezik és erről tájékoztató jelen-

ést teszünk a kormánynak.

A szabályrendeletet ezeketől egyhangúlag elfogadták és hasonló határozatot hoztak a délutáni közgyűlésen is.

A közgyűlésen Nagy József ezüstkoszorús szücsmeister szólalt fel a szabályrendeletre és igen fontos kérdésre hívta fel a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy erről már a rádió útján is próbálta a gazdákat felvilágosítani, de még mindig fennáll az a rendkívül káros szokás, hogy a báránybőröket a hátuk közepén pecsételik meg. Ez a pecsét tökéletesen a bőrt és felére csökkenti az értékét. Nemzeti vagyon megy tehát tönkre, ha ezt a rossz szokást nem küszöbölik ki. Legelőszűrőbűnek látná, ha a szabályrendeletben az ilyen bőrpesztítást egyszerűen megtiltanák.

A közgyűlés tagjai a szabályrendeletet egyhangúlag megszavazták.

Levél a frontra

Anyián üzentek, annyi szépet írtak,
Versekből, nótákból bánatot elírtak;
Egyik az urának, másik kedvesének —
Édes sóvárgással szállt frontra az ének.

Utál én mit is írtak? — Kinek is üzentek?
Küldön választottja nincsen a szívemnek;
Nincsen akét félték, nincs kit visszavárjak,
Az ajkamról mégis üzentek szállnak.

Drága magyar Fiúk! — azt üzenem néktek,
Imával kísérem minden egyes lépétek —
S hogy itt van, hogy itt van a szívembe zárva
Édes magyar hazám minden katonája.

Akinek nincs anyja, azt becézem lágyan,
Kinek nincs kedvese, átöleli vágyam.
A csüggedőnek új hitet ad a leltem,
A bátort követi mindenütt szerelmem.

Üzenem továbbá: köztetek nincs árva,
Az Uristen ügyel mindenik fiára.
Órzi az éltetek, jegyveretek védő,
Magyar becsülettel szolgálatok Néki!

Drága magyar Fiúk! — hogyha megkapjátok
üzenetemet — hogy így gondolok redtek,
Tudom, új erővel álltok ki a gátra
Küzdeni, harcolni, életre — halálra

Anyit üzentek még fehér galamb szárnyán,
Rajtatok nem győzhet se pokol se ármány.
Lobogótokon a Szűz Mária képe —
Mégvéd minden bajtól Boldogasszony Anyánk,
Magyarok Reménye ...

ERDELYI KLARA.

Szorgalmasan művelik a debreceni határban a kiskerteket

Vetőburgonyát és palántákat kell kiadni a kistermelőknek

A kormányzat intó szavát megértették Debrecenben és igyekeznek a kistermelők bevetni minden rendelkezésre álló területet a házuk körül, a kertcskéikben, csak hogy minél több legyen a termés és minél kevesebb ember szoruljon a piaci vásárlásra. Az önellátó háztartások számának emelkedése háborús időkben igen üdvösetes, mert minél több ezeknek a száma, annál könnyebb a közellátás feladata.

Szópen dolgoznak a kertekben a jó tavaszi napok óta és vetettek mindenféle növényt, amire csak szükség van egy háztartásnak. A vetésre a kormányzat intó szavátán kívül a szükség is serkenti az embereket, igyekeznek maguk megtermelni a burgonyát, esemége tengerit, kalarabét, látva, hogy

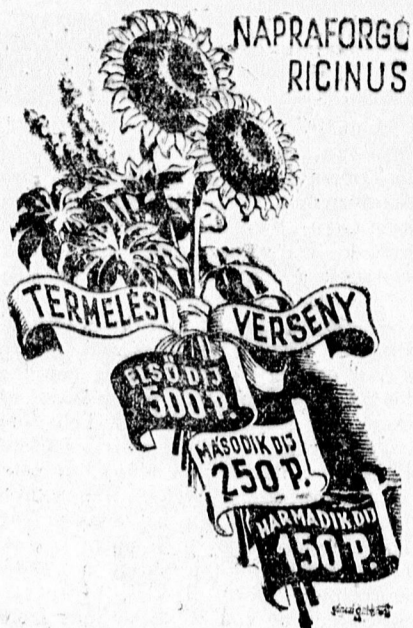
milyen nagy árat ért el a kalarabé és hogy milyen szívesen vennék a jó burgonyát, ha volna a piacon.

Debrecen a kiskerti termelés terén igen kedvező helyzetben van, mert a város körülvéve kertek és telepek lakóházaival mindenhol találhatók megművelésre alkalmas területek. A városban is igen sok nagy udvar van, melyeknek semmi hasznát nem vették eddig. A Piac-utcán is sok háznak háromszáz négyszögöles udvara is van, egy ilyen udvar néhány mázsa burgonyát terem a zöldségen kívül.

A kertek és udvarok jobb kihasználása sok szegény embernek ad most segítséget, mert megfogadják őket a parlagon heverő földe kelforgatására és sok helyen a 200—300 négyszögöles

PÁR NAP MULVA

az **ASZMANN ÚRIDIVAT**
MEGSZÜNIK
MOST OLCSÓN VEHET RÉGI JÓ ÁRÚT!

földeket feles művelésbe veszik a kerti munkákhoz értő emberek. Vannak, akik három-négy ilyen kiskert megművelését vállalják és ezzel családjuk zöldség-, burgonyaszükségletét biztosítják is egész évre.

Amilyen öröm annak megállapítása, hogy megindult a többletermelés a kis földcskéken, annál szomorúbb az a tény, hogy vannak területek a telepeken, melyeket a birtokosok nem tudnak bevetni, mert nincs vetőburgonyájuk. A télen a háztartásban felhasználták a burgonyát, arra számították, hogy majd vásárolnak a tavaszi napokon vetésre való burgonyát, de bizony esélődtek számításukban, mert igen kapós lett a burgonya és a fazékba se mindig tudnak vetni, nemhogy vetésre kerüljön. Az ilyen kistermelők érdekében, de meg a közérdekből is szükséges annak biztosítása, hogy vetőburgonyához jussanak sürgősen azok, akiknek még bevetetlen területek van.

Hatósági úton kell vetőburgonyát osztani az arra jogosultaknak, mert nem maradhat bevetés nélkül egy négyzetméternyi föld sem. Adni kell esemége tengerit vetésre, mert nagyban segíti a közéletet, gondolni kell arra is, hogy legyen elegendő és főleg olesó palánta-köposztból, paradicsomból, kalarabéból, mert bizony sok-sok szegény telepi ember nem tudja megadni érték a mai piaci árakat és üresen hagyja inkább a földjét.

A zordnak nevezhető tavaszi hetek miatt a vetéssel nem késtek még sokat. A hideg időben úgysem fejlődött semmi úgy, ahogy arra számítottak. Két-három héttel eltolódott minden és így még lehet vetni burgonyát, lengetit, csak gondoskodni kell, hogy mindenki tudjon vetni. "Ki akar és van földcskéje.

Ott, ahol már nem számíthatunk arra, hogy vetőburgonyához jutunk, vehetnek Viktória borsót, babot, expresszborsót, gyöngyborsót. Nyári élekezéshez zöldség, lédire szemesnek eltéve egyformán jól lehet hasznosítani. Hála Istennek, bab és borsó vetni való még van bőven a piaci árusok előtt, szákkal várják a vevőt.

Szakma és becsület

A magyar vendéglátóiparnak régi jó híre van, erre igen büszké a vendéglátóipar. Ez az oka annak, hogy **Márai Sándornak** a Pesti Hírlap legutóbbi számában „Szakma és becsület” című krónikájára válaszulnak most a szakemberek a Magyar Szállás- és Vendéglátó című szaklapban.

Megjegyzik, hogy Márainak az a kívánsága, hogy a vendéglátóknak gondja elegendő az, hogy vendégeit a hákebeli időkkel megközelítő módon lássa el olcsón, jól, zökkenés nélkül, kedvesen, előzékenyen — nem a vendéglátástól függ. Háborús időkkel élünk, korlátozások vannak, melyeket át kell lépni nem lehet anélkül, hogy az állampolgári kötelességet ne szegjük meg. A szakmai becsület előírja, hogy a vendég kényelmét szolgálni kell, kívánságát teljesíteni, de van most egy más szempont: a hazafiúi becsület, mely megköveteli, hogy a kormány korlátozó rendelkezéseit betartsuk, ha az kényelmetlenséget is jelent a vendégnek. A polgári kötelességek megtartása nem jeleníti azt, hogy a vendég ne lenne éppen olyan kedves mint régen, ugyanolyan előzékenységgel várják és szolgálják ki a mai lehetőségek mellett, mint régen, de be kell látnia még Márai Sándornak is, hogyha a vendéglátást korlátozzák, akkor a vendégnek is eszükkel kell az igényeit és az elégedetlenségét helyett a megértésnek, a belátásnak kell érvényesülni azaz a szakmával szemben, melynek európai jó híre van és lesz a jövőben is.

Oktober 1-től kezdve olcsó halat árusítanak Debrecenben

Pataky József törvényhatósági bizottsági tag — mint megírtuk — a közgyűlést előkészítő értekezleten felvetette a kérdést, miért nem hozzák be azt az évi 600 mázsa olcsó halat Debrecenbe, amire a város közönségének a szerződés értelmében joga van. Azt a választ kapta, hogy amint lesz vállalkozó, aki árusítja, megkezdik a hal behozatálát.

Mint értesülünk, már is van vállalkozó, **Városi Bálint** halkereskedő októbertől kezdve árusítani fogja a hortobágyi halat, így tehát akkor már számíthat rá a közönség, hogy a húshianyos világban méltányos áron halhoz jut. A városnak ugyanis a legalacsonyabb áron van joga a 600 mázsa halhoz.

Egy Petőfi-centenárium

Irodalmi föllépésének százados évfordulója

Most száz esztendeje üstökös tűnt fel a magyar égen. Csak parányi, csak pislogó fényvel jelentkezett s alig egy-két avatott szem, a legképzettebb csillagászok szeme vette észre, hogy a pislogó fény mögött olyan sugártömeg rejtezik, mely folyton növekedni fog és évekig fogja úgy beragyogni a magyar égboltozatot, amint azt üstökös még nem tette.

Most száz esztendeje, 1842 május 22 napján jelent meg az Athenaeumban, Bajza, Vörösmarty és Toldy híres irodalmi folyóiratában egy 20 soros kis költemény „A horozó” s alatta egy ismeretlen, egy idegen hangzású név: **Petrovics Sándor**. A pislogó fényből ragyogó üstökös lett, mely több mint hét évig tündökölt a magyar égboltozaton, amely besugározta Magyarországot a Kárpátoktól le az Aldunáig, a pozsonyi várkastélytól a székely havasokig. Az ismeretlen, a különösen hangzó névből a legismertebb, a legkedveltebb költőnév lett **Petőfi** neve, amely százezrek ajkán visszhangzott és amely milliók lelkében jelentette azt: költészet.

S mi sugárzott magából ez az évekig ragyogó üstökös? Mindazt, ami a magyar emberben fennkölt és magaslatos, neimes és tisztult. Sugározta az önzetlen honszerelmet, a halálra is kész szabadságvágyat, a szülőföld és a magyar nép hűbátát, a családi vonalmat, a

A városi közgyűlésbe behívott póttagok

Több tagsági helyet nem tudnak betölteni, mert nincs póttag

A törvényhatósági bizottság közgyűlésén **Szilassy László** főispán bejelentette, hogy a megüresedett bizottsági tagsági helyekre, ahol volt behívható póttag, ezeket a polgármester behívta. Így **Berei Mihály**, **Németh József**, vitéz **Ábrahám András** lesznek a közgyűlésnek tagjai. *Több tagsági helyet nem tud-*

nak betölteni, mert nincs póttag.

A közgyűlésen **Poroszlay László** tanácsnok terjesztette elő a polgármesteri jelentést, melyet tudomásul vettek.

A közgyűlés dr. **Antal István** nemzetvédelmi-propaganda minisztert és vitéz **Lukács Béla** tárcanélküli minisztert ki-nevezése alkalmából *feliratban üdvöz-*

Még most is 716 ezer hold van víz alatt

Kállay Miklós miniszterelnök tegnap délelőtt megbeszélést tartott, amelyen **Béreczy János** államtitkár, országos árvízvédelmi kormánybiztos jelentést tett az idei árvíz- és belvízvédelmi munkáról. Hangzott, hogy a jégzajlás és a jeges ár levonulása aránylag kedvezően ment végbe és mindössze néhány kisebb folyó és esatorna szakította át gátját. **Sokkal nagyobb bajt okozott azonban a belvíz, amely különösen az Alföld egyes részén okozott mérhetetlen károkat.**

Abból a területből, amely a hóolvadás miatt 1.500.000 holddal volt víz alatt, ma **716.000 holdat még mindig víz borít** és pedig 310.000 hold szántó és 406.000 hold legelőt, rétet. A rendkívül kedvezőtlen időjárás miatt nem lehetett többet megmenteni a víztől.

Ezután ismertele a károsultak megsegélyezését, majd kijelentette, hogy a zöldár kártétel nélküli levezetésére minden előkészület megtett. Az államtitkár jelentését a miniszterelnök jóváhagyólag tudomásul vette.

Három barakot épített a város közlelmzési irodák részére

A városi közgyűlésen dr. **Balla Bertalan** főjegyző terjesztett elő javaslatot arra, hogy a megnövekedett nagy forgalom miatt szűkké válván a régi helyiségek egyes közlelmzési körzeti irodák számára *építsenek barakokat.* A **Péterfia utcai irodát a Margit fürdő felkén,** a **Szent Anna utca 12. sz. alatti 5 és 6 iroda közül az egyiket a Szent Anna utca 23. szám alatt,** a **Dobozi útjában levő gabonairodát is barakban helyezik el.** Az új építkezések télen fűthető barakokat eredményeznek, költségük 88.000 pengő. Az építkezést azonnal végrehajtják.

a javaslatot, mert sokat járva a körzeti irodákban, megállapította, hogy tarthatatlan állapotok uralkodnak némelyikben. Kéri, találjanak rá módot, hogy az *eljáró* egyszerű konyhás lakásban *ot lakhassék* a barakban, mert mindenképen meg kell övni az esetleges betöréstől. Bár aggályai vannak a téli fűtést illetőleg, de mégis az eljáró ott lakását fontosnak tartja.

Dr. **Balla Bertalan** főjegyző azzal válaszolt, hogy mindenütt, ahol szükséges volt, eddig is, *a főbőben is ott kell laknia az eljárónak. Egyébként villamos pézscsengővel szerelik fel az új iroda-helyiségeket.*

A KIE tanoncothon kibővítése

Kiadták a munkákat 34.500 pengő értékben

A KIE tanoncothont 30 ágyasról 100 ágyasra bővítik. Az átalakítási munkákat most adta vállaltába a kisgyűlés. A föld-, közműves-, elhelyező munkával vitéz **Sipos László** építész 8097 P, az ácsmunkával **Mezey Bélát** 2417 P, az ács-, lakatos-, üveges- és mázolómunkával — megosztottan — **Löky Sándor** 1747 P és **Szolnoki Győzőt** 241 P, **Tóth Gyulát** 679 P, **Szűrők Lászlót** 6564 pengős keretben megbízták.

Eredménytelen volt a versenytár-

gyakás a vízvezeték- és esatornázási munkákra, mert csak **Kovács Gyula** tett ajánlatot 13.650 pengővel, így nem volt mivel összehasonlítani. A polgármester szabályozásból biztosította a munkát és **Németh Lajos** és **Jakab József** kapott megbízást az elvégzésére 11.465 pengővel. Az összes érték 34.500 pengő az előirányzott 29.000 pengővel szemben.

A Koronázási Üszöndíj alapítvány irodalmi üszöndíját dr. **Balogh István** múzeumi gyakornoknak adta a város a „Hortobágy története” és a „Hortobágyi pásztorkodás története” című művének kinyomatására.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Piroska dalai

Írta Törőné Korpássy Mária

Végre egy pedagógiai írónő, ki nem könyvekből, hanem az életből merítette élvezetes elbeszéléseit. Regénye lebilincselő, mely poézissal ajándékozta meg az irodalmat.

Stílusa megragadóan tiszta, alap-gondolatai a forrásmunkákhoz simulnak, sokban követi is azokat. Alakjai úgy ragyognak, mint a csillagok a tiszta égen. Hangulatos szép képei fölé hajolunk messze évtizedeken túl, a számszaemlékezés szárnyán szállunk a Nagyerdőbe, hol a madarak dalai kicsendülnek, a hulló levelek elmúlásról suttognak...

Mintha azóta a tiszaparti csárdában is egy legénnyel kevesebb volna.

Csodálatos az a finom, leheletszerű, bájos transzcendentális érzelem, mely a két virágos lelket körülragyogta, mégis varázsos, eszményiek világán a múltadóság hervadó virágai fakadt.

A jellemfestésnek olyan mestere, hogy alakjai szinte szoborba kívánkozik. Hisszük, hogy az írónő már is pusz-pásán kifejezett tehetsége továbbra is mélyül.

Az izlésesen, szépen kiállított könyv a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. munkáját dicséri. Cs...

Bélyeggyűjtés

A magyar bélyegek fogazása. (Folytatódagos ismertetés).

A magyar bélyegeknél háromféle rendszerű fogazást ismerünk, és pedig: a) a keret; b) a sor és c) a fésűs fogazást.

a) **Keretfogazás** alatt azt értjük, amikor a fogazógép a bélyegívet, vagy annak egyes összefüggő részét hosszán és széltében egyszerre lyukasztja ki. Ismertetőjele a szabályos □ négy sarok. Ilyenek a 9 és feles fogazású 1871, 1872 és nagyon ritkán 1874 évi bélyegek.

b) **Sorfogazás** alatt azt értjük, amikor a fogazógép hosszánban, vagy keresztben csak egyes sorokat lyukaszt ki. Ismertetőjele a négy szabálytalan sarok. Ilyenek az összes 11 és feles, 12-ös, 12 és feles, 13-as és 13 és feles bélyegek.

d) **Fésűsfogazás** alatt azt értjük, amikor a fogazógép egy-egy sor bélyeg-

re-mában lyukaszt ki. Ismertetőjele a rendszerint igen pontos, precíz kivétel. Ilyenek az összes 12:11 fél, 14 és 15 fogazású bélyegek.

A keretfogazásnak az az előnye, hogy az iverket minden irányban egyszerre és így gyorsan lyukasztja ki, hátránya azonban az hogyha a fogazógép nincsen teljesen a bélyegek alakjához beszabályozva, vagy ha az iven a bélyegközök nem egyenletesek és végül, ha a bélyeg iv valahogyan elcsúszott, akkor az egyes bélyegek a fogazás által rendszerint többé-kevésbé megsérülnek. (Lásd az 1871 és 1872 évi emissziókat, ahol a kifogástalanul fogazott bélyegek a rendszer áron jóval felül kelnek el) A bélyegek ilyenén megsemmisítését elfogazásnak (Verzahnung) nevezzük.

A sorfogazásnak az az előnye, hogy tetszés szerint beállítható, hátránya azonban, hogy csak lassan kezelhető. Elfogazások itt is előfordulhatnak, de ez már kezelési hibáknak tulajdonítható (P. az 1874-es emisszió néhány darabja).

A fésűsfogazás egyesíti a két fenti fogazás előnyét és mellőzi hátrányait. Itt mindössze az — nekünk, filatelistáknak rendkívül érdekes és epedve kívánatos — eset fordulhat elő, amikor az utolsó sor alját a fogazó egyén valahogyan kifejejtli, úgyhogy ezen sort utólag teljesen más típusú sorfogazással kell ellátni. — Az ilyen módon keletkezett fogazások rendkívül ritkák és keresettek.

hitvesi hűséget, a baráti ragaszkodást, a lelkesedést mindazért, ami embert nagygyá, nemzetet dicsővé tehet.

S milyen formákban sugározta magából a fényt ez a folyton növekedő égi tűnemény? Lehellet-finomságú nép- és műdalokban (**Rózsabokor a domboldalon, Reszket a bokor**), magasan szárnyaló ódáiban (**A hazáról, Költői ábránd volt...**), égig csapkodó rapzódiákban (**Egy gondolat bánt engemet... Minek nevezzelek?**) elandaltó és a szív legmélyéig ható elégiákban (**Szülőföldemen, Szeptember végén**), a magyar föld szépségeit feltáró leíró költeményekben (**Az alföld, A Tisza**), a magyar nép alakjait megörökítő életképekben (**Alku, Pató Pál, Sári néni**), a legszebb népmesét felülmúló tündérmesében (**János vitéz**). De ömlött a fény, zuhogott a sugár, a költészet fény és sugara sok-sok olyan formában is, amelyekre a költészettan még ma sem találta kellő nevet, de amelyek a legmagasabbrendű művészi alkotásokat foglalják magukban.

Előbb azt mondtam, hogy az az üstökös, amely 1842 május 22-én tűnt fel a magyar égen, csakhamar beragyogta egész Magyarországot. De a magyarság bármilyen büszke volt erre a legsajátosabb dicsőségére, szűkkeblűségnek tartotta volna Petőfi csupán a maga részére lefoglalni: maga igyekezett fényét és ragyogását a nagy világra, az egész emberiségre kiterjeszteni. El is hatolt Petőfi nevének és ezzel együtt a magyar névnek a dicsősége jóval az ország határain túl. Ha

nem is minden év, de minden évtized újabb meg újabb országot, nagyobb és nagyobb földrészeket hódoltatott meg Petőfi költői nagysága előtt és ma már éppen oly nagy tisztelettel, a lángelmét megillető csodálattal ejtik ki Petőfi nevét a messze nyugaton, Newyorkban, mint a távolkeleten Tokióban, ahol vagyis a japánok között külön Petőfikultusz fejlődött.

Petőfi egyik leghatásosabb hazafias költeményében (**Lement a nap**)... azon töpreng, hogy hulló csillag volt-e a magyar dicsőség, mely lehullott a magasból és amelyet örökre elnyelt a föld, vagy üstökös-e a magyar dicsőség.

mely jött s távozik, Hogy századok múltával újra Lássák fényét a népek s rettegjék?

Petőfi dicsősége bizonyára nem hulló, hanem üstökös csillag, mely ha ideig-óráig elvonul is a szemek elől, koronként, így a mai centenárium alkalmából újra felragyog, hogy népek és országok ismét lássák fényét és hódolva tiszteljék.

Kétségtelenül hódoló tisztelettel tekintenek fel az üstökös ragyogó fényére még azok is, akik a vér és faj egyedül üdvözítő elvét vallják és hirdetik, mert ki merne közülük önértesebb és öntudatosabb magyar lenni, miht volt az idegenvéri Petrovics Istvánnak és az idegenfajú Hruzs Máriának elsőszülött fia, az egész magyarságnak örök dicsősége: **Petőfi Sándor?**

Debrecer 1942 május 21.

Fardos Albert.

VERS.

Képet, rajzot, aki szeret,
Kedves annak a szép keret
S szép keret, tudod-e hol van?
Csak a Keretüzőboltban!
PIAC-U. 89.

HIREK

„DEBRECZEN“

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Kábelház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata május 16-án reggel 8-tól, 23-án reggel 8-ig: „Kigyó“ Piac u. 31., telefon: 80-95. „Tisza“ Péterfia u. 61. telefon: 24-52. „Csillag“ Árpád-tér 1., telefon: 29-82. „Szent Háromság“ Homokkert Szabó Kálmán u. 14., telefon: 17-09. szám. „Mátyás király“ Nyilastelep, Vámp. u. 16., telefon: 32-01.

Orgona nyiláskor

Kis Illom hullott le rám
s míg harmatos ajka
csókomat csókolta,
az ég felé röptül a vágy.

Szép bárányfelhős légben
pacsirta énekelt a szélnek,
szemeink összekulcsolódtak,
s a kis pacsirta magasabbra szállt.

VEKONY ANTAL.

— Hősök emléknapja május 31-én. A május hó 31-i „Hősök emléknapján“ az ünnepi beszéd megtartására a város polgármestere D. dr. Kállay Kálmán egyetemi rektort kérte fel. Az ünnepélyen Csobán György, a ref. gimnázium VII. o. tanulója fogja elszavalni Bajza József: „Apotheosis“ című költeményét.

— A közigazgatási bizottságban dr. Kertész Endre lemondásával megirendelt tagsági helyre dr. Böszörményi Bélát titkos szavazással egyhangúlag megválasztották.

— Debrecen áldozatkésztsége. Oláh úti író „Tanulmánykötet“ének kiadásához 1000 P, a Kőrösi Csoma Sándor Marosvásárhelyen felállítandó szobra költségéhez 1000 P, a Darányi Kálmán diákház építéséhez 5000 pengővel járult hozzá a közgyűlés.

— Az iskolán kívüli Népművelési bizottság széleskörű munkásságát fejti ki. Hogy nagyobb programját meg tudja valósítani, szükségessé vált, hogy az eddigi 7000 pengő helyett a város 11.000 pengő ellátmányt adjon. Ezt a közgyűlés egyhangúlag megszavazta.

— A Nemzetvédelmi Kereszt helye a kitüntetések viselési sorrendjében. A hivatalos lap mai számában megjelent kézirattal a Kormányzó Úr dr. Kállay Miklós miniszterelnök előterjesztésére megállapította a Nemzetvédelmi Kereszt helyét a kitüntetések viselési sorrendjében. Ez a hely közvetlenül a Károly-csapatkereszt, illetve a sebesültek érdeme mögött van. Ilyen értelemben értesülnek ki a Nemzetvédelmi Keresztek legfelsőbb kézirattal jóváhagyott alapszabályai is.

— A debreceni Tisza István Tudományos Társaság III. (matematika-természettudományi) szakosztálya folyó hó 21-én, csütörtökön délután fél 6 órai kezdettel a központi egyetem XV. számú tantermében rendes ülést tart. Az ülésen dr. Hoffer András c. egyetemi rk. tanár, az Ásvány- és Földtani Intézet igazgatója „A nagy-szállási hegység nyugati részének geológiai viszonyai“ címen tart előadást. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

— A Szent István Szűzecske elnöksége értesíti tagjait, hogy folyó hó 22-én, pénteken 9 órakor boldogult Woláffka Sándor lelküdvéért a templomban gyűzmise lesz s erre a lagokat szeretettel meghívja az elnökség.

Vasúti tolvajbandát lepleztek le Debreczenben

A rendőrséget értesítették arról, hogy a pályaudvaron a vasúti kocsikat ismeretlen tettesek dézsmálják és értékes árukat lopkodnak. A nyomozás eredményes volt. Már azon a ponton áll a rendőrség, hogy felgöngyölíti az egész bünszövetkezetet és valamennyi tagját rövidesen átadják az ügyészségnek.

Legelőször Nagy József Szepes utca 8. sz. alatt lakó óráhíres kocsisíztító került kézre, akire rábizonyult, hogy társával, Oláh Jánossal bőröket loptak

az egyik szállítmányból. Megosztottak a zsákmányon. Oláh a növére útján értékesített több bőrt Blonder Béla Simonffy utcai cipőfelsőrézkészítőnél.

A lopott bőrök nagyrésze rothadni kezdett, mert Oláh elásta, mivel félt idegeneknek eladásra kintni, vissza vitte az állomásra és feldobta egy üres teherkocsira.

A rendőrség folytatja a vasúti lopások ügyében a kihallgatásokat és rövidesen újabb letartóztatások várhatók.

— Ma délután 6 órakor lesz a Kollégium Oratóriumában a Baltazár amerikai emléknapja, amelynek most az ad jelentőséget, hogy húszéves évfordulója van Baltazár püspök első amerikai útjának. Ezért most maga D. dr. Révész Imre püspök tart megnyitót beszédet és Baja Mihály lelképásztor, aki mint akkori amerikai lelkész az út megszervezésében nagy segítségére volt Baltazár püspöknek, fogja ismertetni az amerikai körutat. Ez alkalommal az érdeklődőket szívesen látja a kollégiumi igazgatóság.

— Zászlót ad a város a tüzéreknak. Debrecen városa a háziorvosok ajándékozott már zászlót, csak még a 23 év óta itt állomásozó tüzereink nem kaptak zászlót. A kigyűlés ezért a polgármester javaslatára elhatározta, hogy 1300 pengő költséggel nagyon szép zászlót hímeltet a debreceni tüzéreknak.

• Vattay tánciskolában június 20-án diákok részére táncanfolyam kezdődik. Kossuth 11.

— A Debreceni Városi Közföldi Szövetkezet részére kacsatenyésztési célra évi 100 pengő bérért átengedték a lovászúti tó vizét és a leeresztő zsilip-től északra fekvő egy hold földet. A nád és fű nem tartozik a bérlethez.

— Fűszerkereskedők figyelmébe! A debreceni fűszerkereskedők vígalmi bizottsága pünkösd másodnapján társaskirándulást rendez a Nagyerdőbe a pallagi út jobb oldalán a diákonissza-intézet körüli. A kirándulásra a találkozás a vígalmi bizottsági tagok részére reggel 8 órakor, családi kirándulók és vendégek részére 10, 12 és délután 2 órakor a víztoronynál. Vendégeket szívesen látunk. Vidám műsorról, zenéről, hűsítőkről gondoskodva. Ennivalóról mindenki maga gondoskodik. Vígalmi bizottság. — Egyben közöljük, hogy a vasárnapi szokásos összeállítás elmarad, helyette a kirándulásra a kellemes szórakozás mellett egy félórás komoly szakmai felvilágosítást adunk a vegyi cikkek változásairól és a szappannal kapcsolatos eljárásról. Elnökség.

— A rendőrségen panaszt tettek elemiszerjegyek ellopása miatt ismeretlen tettesek ellen a következők: Kaiser Miklósné Búdi-utca 7., Bánhidy József Besze János-utca 5., Gulyás Sándor Erzsébet-utca 57. szám alatti lakosok.

— A debreceni rendőrbíróság megbünteti azokat a leventéket, akik nem jelennek meg a leventekiképző órákon, de megbünteti azokat a munkaadókat is, akik nem engedik el alkalmazottaikat a leventeórákra. Legutóbb a következők kaptak büntetést: Borbély Sándor, Varga Imre, Goda Sándor, Sonták Albert, Sári Márton, Kozák Mihály, Papp György, Ujvárosi Dezső, Hatvani Sándor, Molnár László, Várkonyi Imre, Gergely László, Szabó József, Elek A., Vasvári Ferenc, Szilágyi Sándor, Kovács János.

Megnyílt

Bőr István kesztyűsmester

modernül berendezett üzlete

Ferenc József-út 20. szám. Városháza alatt.

Bőrkesztyűk, gyógyhaskötők, gumiharisnyák mérték után is. — Csípőszorítók, melltartók, sérvkötők, hőmérők retikulók, selyemharisnyák, divatárak.

DÜSAN FELSZERELTRAKTÁR! SZOLID ÁRAK!
A vásárló közönség szíves partfogását kéri!

DEBRECZEN

7. OLDAL.
1942 V. 21.

Regelő múlt

Sírasók jubileuma

A sok jubileum között meg kell emlíkeznünk a derék debreceni sírasókról is, akik ebben az évben ünnepelhetik születésnapjuknak századik évfordulóját. Néhány jó Vecsey József Debrecen város kitűnő népszerűsítője alapította a sírasói rendet Debreczenben az 1842. év tavaszán, annak előtte ez a foglalkozás a városban csak alkalmasszerű volt. Rekonok, vagy a halott ismerősei jelentek meg a temetőben a koporsó sírbetételénél s azok fogadtak munkátlan emberfelteket, akik az örök nyugalom helyét megásták.

Száz év előtt meghalt Debreczenben Temesváry Márton kerületi táblai úrnok, aki egyedülálló ember lévén, végrendeletileg 100 forintokat hagyott a városra abból a célból, hogy az összeg kamataiból gondoztassa a város a sírásókat. Ez az adomány adta az ötletet Vecsey József népszerűsítő úrnak, hogy a nemes tanács generális intézkedéseket tegyen a temetők körüli zavaros állapotok megszüntetésére.

Több rendbeli tanácskozáson alakult ki a vélemény, hogy a temetőkben valóban rendet kell teremteni. Ezért első sorban körül kell keríteni azokat, akit csöszöket kell fogadni, akik elgyűznek a halottak birodalmában, nehogy gonoszlelkű emberek megborgassák az elpihentek örök álmát, végül pedig, hogy a város hivatásos sírasókat alkalmazzon, akik végzettségüket előtt a másfél méter mélységű koporsónak való helyet megássák.

A szép gondolatot valóra váltotta a város. A Temesváry Márton úrnok által hagyományozott összeghez még pár pengőt tett hozzá a Magisztrátus és ebből az alapról rendezte a temetők körüli teendőket. Vecsey József fűrmender uram a felhatalmazás alapján menten hozzájárult a temetők szabályozásához és azóta a temetőcsöszök és sírasók a város alkalmazottaként folytatták kegyeletes működésüket a debreceni temetőkben. (b. s.)

A kincseshegyi Béke-utca megnyitása

A Béke-utca a csapókerti Kincseshegy egyik szűk utcája. Az ott lakók már éveket ezelőtt kérték ennek megnyitását. Az irány a Ruyter és Huszár Gál utca vonala lenne. Az összeköttetést negyvenméteres teleksáv alakítja meg. A forgalom biztosítása, és a víztelenítés céljából az utca megnyitása közérdekű képez. A Töréssel a Német utcáig vezetik a Béke utcát és így lesz lehetővé a közlekedést. Az iparügyi miniszter csak ideiglenesen járult hozzá ehhez a megtérés megoldáshoz. A kelet felé való megnyitást kell keresztülvinni. Mivel a város a telektulajdonossal nem tudott megegyezni, megkérte a kisajátítási jogot, ennek előfeltétele végleges szabályozási vonal megállapítása. Ezt a közgyűlés tegnap a szükségesnek megfelelően kimondta.

A közgyűlésen Bakóczy Gábor kérte, hogy a Pacsirta, Bercsényi és Rakovszky utcákkal kapcsolatban is oldják meg a szükséges összekötő utcák kiépítését.

A közgyűlésen Csomor Gyula azt kérte, hogy egyenesen nyissák meg a Béke utcát.

Dr. Kölesy polgármester megjegyezte, hogy útban van egy új házsal bíró telek, melyen gyümölcsös van, kár volna az utcanylítás kedvéért lerombolni. A közgyűlés az előadói javaslatot elfogadta.

K a l a p o t
Fehérneműt
Nyakkendőket

WERNER-től

Szinház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Csütörtökön este: Sybill, filléres propaganda előadás.
Pénteken este: Cigánybáró, filléres propaganda előadás.
Szombaton délután: Vadvirágos Maros partján, filléres helyáradak.
Szombaton este: Vedd le a kalapod a honvéd előtt.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI

Csütörtökön este „Sybill”. Pénteken este „Cigánybáró” filléres propaganda előadásban, legdrágább hely 1 pengő — Szombaton délután filléres helyáradakkal „Vadvirágos Maros partján” Szombaton estétől „Vedd le a kalapod a honvéd előtt” nótás, táncos honvédparádé.

Az ünnep mindkét napján délelőtt a budapesti Új Magyar Színház gyermek-társulatának vendégjátéka.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR

Vitéz Jakabffy Dezső a gyermekeknek pünkösdi ajándékként az ország első gyermek-társulatát hozza le. Az új Magyar Színház állandó gyermek-társulata, amely híressé vált tehetséges fiatal gyermekszínészekből áll, pünkösdi vasárnap délelőtt és pünkösdhétfőn délelőtt szerepel a Csokonai Színházban. A kis Lord és a Pinokkio szerepel a két napon műsoron.

Az Apolló új darabja a „Vadmacska” az utóbbi évek legjobb amerikai vígjátékai közé tartozik. Aki gondtalan szórakozást és fergeteges nevetést, vírád mókázást keres, az menjen a „Vadmacska”-t megnézni. A történetétől gondoljon rá.

Húsz évig nem beszélt egymással egy északamerikai házaspár, mert egy évi házasság után összeveszték valami csekélyeségen és megfogadták, hogy nem szólnak többé egymáshoz. Húsz év után megúnta a házaspár a kölcsönös némaságot és válóperit indította egymás ellen.

Makói gimnázisták a polgármestertől kibéreltek több kisforgalmú utcát és teret, parlagon heverő városi területeket és konyhakerti növényeket természetesen a nyári szünetben. A makói kis gimnázisták újsághirdetések útján is keresnek parlagon maradt házhelyeket, telkeket megmunkálásra.

A világ tavalyi börtömmé 160 millió hektoliter volt. Megalapították, hogy a világon a legtöbb bort Európa termeli, Franciaország vezet, utána Olaszország következik, a harmadik Spanyolország.

Madridban és Lisszabonban léghajító gyakorlatokat tartanak és ezen a héten minden éjszaka tűzcsörgő hívásával gyakorolnak. A lakosság a katonasággal közösen működik.

Andresz György, a kiváló magyar repülő most 10 éve zuhant le gépével Olaszországban. Barátai és tisztelői megkoszorúzták sírját a Kerepesi-úti temetőben.

Kétféle cseh gyermek születési adatát dolgozták most fel és megállapították, hogy a háborús időkben született gyermekek nagy többsége fiú. A legtöbb gyermek vasárnap született és a legkevesebb a keddi napokon.

Egy új japán találmány lehetővé tette, hogy a vért a Vöröskereszt részére porlasztva adják át és így akár milyen hosszú ideig csomagban tartják és a vérátömlesztéshez gyorsan előkészíthető. A régi módon kezelt vért csak három hétig lehetett tartani, azután már alkalmatlan volt a vérátömlesztéshez. Magyarországon sokan jelentkeznek, hogy önként adjanak vért a Vöröskereszt részére, hogy segítsenek a harcok során sebesült honvédeknek. A budapesti Kammer gyár munkásai is önként jelentkeztek most véradásra.

A debreceni villamosokon megkezdtek a női kalauzó szolgálatukat

Kedves meglepetésben volt részük a debreceni villamos utasainak tegnap délután. Megjelentek a női kalauzok. — Kedvesek, előzékenyek, udvariasak, ügyesek. Látszik rajtuk a nagy igyekezet, a minden körülmények között jól megfélemleni akarás vágya. Határozottan rátermettek. Némelyik már az első órákban „jobb fogadtatásban” részesült a közönség részéről, mint sokan az utóbbi hetekben beállított férfi kalauzok közül.

Tegnap délelőtt tartotta meg a vizsgát a női kalauzokkal Horváth Ferenc HÉV felügyelő és a vizsga volt az első komoly meglepetés. A tizennyolc nő közül tizennégyen jelese, négyen jó eredménnyel feleltek. Érdekes, hogy a négy középsikolát végzett leányok közül mindegyik bent maradt és vizsgázott, a többiekből maradtak el néhányan. A vizsga reggeltől délután fél 3 óráig tartott „Kipihenés” helyett már 3 óráig kocsin volt a sok kedves női kalauz. Most még „felügyelet mellett” dolgoztak, de már felhangzott az utazó-

közönség füleinek szokatlan női hang:

— Szabad kérem a jegyeket?
— Figyeltük, majd pár szót beszélgettünk az egyik fiatal leánnyal.
— Nem nehéz a szolgálat?
— Egyáltalában nem. Egészen jól megy.
— Miért nem mosolygósabban beszél az utasokhoz?

— Nem szabad. A fiatal emberek rögtön „félreértik”. Komolynak kell lenni, ha azt akarjuk, hogy komolyan vegyék szolgálatunkat — hangzik a logikus felelet.

Talán holnap már tászkával vállukon veszik át a szolgálat terhét, melyen csak az utasok könnyíthetnek, ha a szolgálatkészséget előzékenységgel és megértéssel viszonyozzák. Pünkösdkor már sok női kalauz lesz a kocsikon és nem sokára sarkas, egyenruhás női kalauzokat látunk, akiknek létszáma — ha lehet — állandóan hatvan körül lesz. A jelentkezők egyenlőre egyre folynak, további tanfolyamokra. Előjegyzik őket és későbbi tanfolyamra behívják. Majd.

A közönség szava

A miképcési úti vasúti feljáró hid mellett egy fehérre meszelt alacsony házikó húzódtott meg. A ház a város tulajdonát képezi és évek óta egy V. nevű ember lakott benne, aki a házat állandóan tisztán, lakható állapotban tartotta és a lakbért pontosan fizette. De nem ez a fontos, hanem az, hogy a ház körül 100—150 négyszögöl terület is volt. Ezt a területet a szegény lakó minden évben bevetette, munkálta. Hogy mi minden tudott ezen a parányi földön termelni, az esodaszamba ment. Akinek útja arra vezetett, önkéntelen megkellett állnia és megbámulni az emberi szorgalmat és igyekezetet. És most felmondják neki a lakást és kikélik abból költözni, mert hál a városnak szüksége van a helyre, lebontják a lakást. De nemcsak ezt a lakást bontatják le a város, hanem egy ott levő épületpartot is, amiben lakó volt, akiknek egy része most lakás nélkül maradt. Nem fűzünk kommentárt az esethez, mivel nem ismerjük az előzményeket, de fájdalmasan érini, ha arra viszen utunk és nem találjuk a fehérre meszelt kis házat és a földet, melyen annyi sok minden termelt.

(K. Gy.)

Esküvő. Szanyi Erzsike és dr. Varga Imre május hó 23-án, szombaton este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a ref. Nagytemplomban.

Dr. Vajthó Lajos pénzügyigazgatónak a pénzügyi vizsgáló elnöki tisztségbe beiktatása alkalmából az üdvözlők sorában Horváth József ny. pénzügyi titkár nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott, melyben megemlékezett dr. Vajthó Lajos szépen ivelő pályájáról. Krasznajarszkyban töltött hadifogságáról, ott tanúsított hazafias magatartásáról. Horatius órájából, Cicero szónoklataiból és más helyekről vett latin idézetekkel jellemezte Vajthót. A szelimes felköszöntő emlékedtli hangulatot teremtett.

A Németországba leszerződött francia munkások száma egyre növekedik. Díyonból nemrégiben kelt útra Németország felé a 150 ezredik francia munkás. A német megszálló hatóságok előző alkalomból ünnepélyt rendeztek a díyoni pályaudvaron és a hadtápkörzet parancsnoka üdvözlő beszéd keretében ezüst zsebkortát nyújtott át Charles Belreux francia géplakatosnak, a Németországban munkát vállaló 150 ezredik francia munkásnak.

Divatos női bőrkesztyűk!

Retikülök, Selyem harisnyák,

Női fehérnemű különlegességek

Nagy választékban

TÓTHFALUSSY NÁL

Piac u. 40.

Piac u. 16.

FERENC JÓZSEF
KESERŐVIZ

GYÁSZROVAT

Burai Ferenc földbirtokos 76 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Mester u. 19. Dankó temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek, iparos társainknak, akik felejtethetetlen édesapánk id. Wankó András temetésén résztvettek részvételükkel mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Az Urnók Kongregációjának tagjait értesítjük, hogy ma, csütörtökön délután a harmadik csütörtöki gyűlés meg lesz tartva. Vezetőség.

Lírai-est az Olasz Intézetben. Holnap, pénteken este 6 órakor az Olasz Kultúrintézet lírai estet rendez. Beszédet mond Dariday Etelka, a verseket Dariday Etelka fordításában előadja Szalay Anna. Mindenkit szeretettel meg hív az igazgatóság.

Hirdetmény

Felhívja a városi adóhivatal az érdekelteket munkaadókat, hogy a gazdaságukban, gazdasági gépek mellett foglalkoztatott mezőgazdasági cselédekkel, gépmunkásokkal, idénymunkásokkal, u. m. sommás munkásokat, gazdasági nyári cselédekkel, nemre és korra való tekintet nélkül az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél eszközölendők s az 1900 XVI. tc. 8. paragrafusára alapján kötelező balesetbiztosítást vegyett, a cselédváltozást átírás végett a cselédkönyv illetve munkaszerződés, minden esetben az öregségi biztosítási könyv bemutatása mellett a munkavállaló szolgálatba lépésétől számított 15 napon belül jelentkeznie a hozzájárulási díj azonnali befizetése mellett. Gazdasági cselédeknek tekintendők nemre és korra való tekintet nélkül azok a cselédek, akik gazdasági munka végzésére szerződtek, legalább egy hónapra, vagy egy hónapot meghaladó időre, személyes és folytonos szolgálat teljesítésére előre meghatározott bértért. A gépmunkásokat a géptulajdonos köteles biztosítani, még akkor is, ha másnak a gazdaságában végeztek munkát és a gépmunkásokat a munkavállalató gazdák fogadják fel. A gépmunkások biztosítása a próbacséplés idejére is kötelező. Biztosítás kötelezettsége alá tartozik a munkabér nélkül dolgozó társaséplető és kiegészítő családtag is. A gépmunkások biztosítása átalány szerződés kötésével eszközölendő.

ÓRA, ékszer, ezüst

óra, díszlágy

Hora Endre

Kossuth-u. 2. Ékszer és óra javítás

Zsávolgy érkezett!

Siessen egyenruháját megcsináltatni, míg az anyagból van!
Tegdesnél Kálvin-tér 19. sz.

Kerékpárgumit

javítasson

RÉTINÉL

Piac u. 42. Pannónia udvar.

A „Sport-kávéházban”

fővárosi Női zenekar játszik

minden este 8-tól éjjel 1-ig. ct. Kovács Lajos

Crajuvitas ócska órák
veszek, eladó Schiffl-
mann, Vendég-u. 7.
Kisállomásnál.

1942. 11. 3.

Sírkövek műköből és
termésköből gyümöl-
csösök részére mésza-
lak kapható a Debreceni
Műkögyár Rt.-nél, Fűrdő-
utca 2. 1219 vv.

Ciánoztasson, vizsgál-
tasson Kissel, Kigyó-u.
5. Telefonszám: 19-77
MEGA borozó. 86 11. 15

Hurgonyi fodrász új te-
lefontoszáma 39-51. Szob-
szőlő-út 4. 452 7. 29

Szappannak való zsírt
szappanná becsérel Pál
János szappanosmester,
Kölcsei 8. 1294 6. 15

Csipeklőgöngyököt, va-
lami kőpáncsokat,
150-300 szélesben, —
csipekeanyagokat, Ro-
thmerre-utca 36. Ke-
resztéplő. 466 7. 28

Piros salak kerti utak-
ra kapható a Debreceni
Műkögyár Rt.-nél, Fűrdő-
utca 2. Telefon: 1144 5. 31

Angoraszórt, fonásra
alkalmatlant és gubancot
minden mennyiségben
vesz, kártoást vállal,
Kálapár, Széchenyi-
u. 7. 091 6. 30

Ciánoztasson Csala csa-
rozó vállalat. Lakás-
vizsgálatok felelős-
gégel, RRákóczi-utca 9
Telefon: 14-27.

437 7. 4

Varrógép, kerékpár javi
tást jótállással vállalok,
hívásra jövök. Vétel, ese-
re. eladás. Csapó u. 101.
468 7. 29.

Erős fűzőt kartondoboz
4 kg őrirtalommal
bármilyen mennyiségben
kapható, Cím a
kiadóban. 1882

Legelősságon fest, tisztít,
Welsz, Arany János
ucca 29. sz. 1941 vv

Szőrmehundait most olt-
csón kijavítják, átalakítják
Kőváry szűcsmester,
Püspöki palota.

1232 12. 22

Törött gramofonlemez
1.50-ig fizetek, két
darabért egy hibátlan
adok. Biró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, brili-
ánszt magas áron vesz
Pollák Endre ékszerész,
Hátvan 2. 1185 7. 1

Amerikai szőlőképpor-
ozó gépet keresek
megvételre. Ajánlatot a
kiadóhivatal pénztárá-
ba kérem leadni.

3000 drb léglát, 1500
drb használt nagy ese-
repet keresek azonnali
megvételre. Címét ké-
rem a pénztárnál le-
adni. 492 vv.

Fogaranyat, ezüstöt
ékszer legmagasabb
áron veszek. Fränkl,
Piac-u. 73. 965 8. 3

Használt jókarban levő
átlámpás rádiót gramofon-
nal megvételre ke-
resünk. Agrikultura,
Széchenyi-u. 1. 136

Keresek egy tágas rak-
tárhelyiséget. Cím: Szé-
kely Dénesté, Gazda-
sági Akadémia. 1331

ELELMISZER, IJAL

ELADÓ egytélben
pincében átvéve 1800
liter 1941. évi 10 és fél
maligán fokos Szent
Anna-pusztai bor. Cím
a kiadóban. 1193

Jó bor, sajáttermésű,
literje 1.70 P. Csonka-
utca 18. 1337

OKTATÁS

Simaj Magda gyorsíró,
gépiró és szépíróiskolá-
ja Piac-u. 73. Telefon:
22-53. Államvizsga. Vi-
dékieknek vasúti ked-
vezmény. Eng. szám:
1359 1941-42.

1800 6. 15

RÁDIO

Rádiót javíttasson, ala-
kíttasson évtizedes gyá-
korlalttal Szabó Lajos
műszerész. Csapó
84. Telefon: 32-54.
1822 8. 11

BÜTOR

Minek a fényes kirakat,
mikor olcsóbban vásá-
rolhat udvari bútorüz-
lemben. Piac 71.
1099 7. 3

Modern háló, ebédő
konyhaberendezés —
kombinált szoba eladó.
Kassuth 51. 1356 7. 11

Rékamé, foteli, párná-
zott szék háló, hen-
cser, konyhaberendezés
eladó Hátvan 27.
1119 7. 13

Rézbutorok, két ág,
két éjjeli szekrény, toa-
lett tükör, álló fogas,
darabonként, egyéb bú-
torok, mangorológép el-
költözés miatt eladó.
Cím a kiadóban. 1338

AUTÓ

Alighasznált „Puch”
kerékpár eladó. Rakov-
szky 1. 1350

Egy jókarban tartott
üzemképes motorke-
rőkpár eladó. Mike-
péres 331. 1343

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Derecskén jóforgalmú
kocsma Mátyás király-
utca 1075. szám alatt
5500 pengőért eladó.
1288

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Új üzlethelyiség azonnali
kiadó. Csapó-utca
89. 1952

LAKÁSCSERE

KÉTSZOBÁS összkom-
fortos, modern, Nagy-
templom közelében lé-
vő lakószobát cserél-
ném 3 vagy 4 szobás
kerti lakással. Cím a
kiadóban. 364 vv.

Eleserélném lakószobát,
mely áll 1 szoba, kony-
ha, spájz és fűtőkamárá-
ból, ugyanilyenl. Ér-
tekezni a déli órákban
Török Bálint-u. 17. 2.
ajtó. 1332

LAKÁST KERES

Harmine pengőért fizetek
annak, aki a város
Nagyerdő feletti részén
3 vagy 4 szobás laká-
sot juttat. Cím a kiadó-
ban. 1911 vv.

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —
(38).

— Hát ez nagyon ügyes gondolat, cimborám —
lelkendezett Tamasi János, ami még érthetelenebbé
tette a fiatal asszony előtt az egész kérdést,
mert nem tudta felfogni, hogy mit segíthet az a
doktoron, ha a katolikusok, reformátusok jelenléte-
vel tüzoltó bált rendeznek, éppen ezért meg is je-
gyezte:

— Nem tudom, hogy mit segíthet ez a dokto-
ron?

— Sokat, asszonyom, nagyon sokat — lekende-
zett Vad Imre — gondoskodunk arról, hogy legyen
egy kis zenekara, aztán reggel nem győzi a „vizi-
reputumot” írni a tekintetes orvos úr — kacagott
Vad Imre.

— Verekedésre gondol?

— Csakis, asszonyom; lesz ott olyan, de olyan
szürete a doktor úrnak, hogy csak győzze!

— Ez nem jó tanács, Vad uram! — gondol-
kozott el az asszony.

— Ej, kedves, nem kellett volna beavatni téged
is ebbe a dologba. Bál ügyis lesz itt, verekedés is
mindig akad, mert nem is bál, ha össze nem kapnak
a lányok a legények, hát nincs abban semmi, ha
ezt a nagy alkalmat egy-két héttel közelebb hoz-
zuk — mosolygott a jó gondolatnak Tamasi János,
de az asszony csak a fejét csóválta és kiment a
szobából.

— Kár volt az asszony előtt kitálatni, de már
mindegy a gondolat jó, — dörzsölte a kezét Tamasi
János — két héten belül meg kell rendezni a bált.

— En beszélek a bíróval, elmondok neki min-
dent így — állott fel Vad Imre.

— Azt nem, tudod, hogy idősebb ember, fél a tör-
vénykezéstől. Ő lesz az első, aki erősített csendő-
rjáért kér, mert mindig félti a falu becsületét. Be-
szélj inkább Kossal, ő a parancsnok, hát könnyű
rávenni, mert úgy is példálózott már, hogy az egyik
vizipuska gölynyaka megrepedt. Itt az alkalom a
kicsérelésre...

— Jobb lenne, ha te beszélnél, mert ma velem is
összekaptam a község házában — állott fel Vad Im-
re, hogy elmenjen. Kezet fogtak, az asszony ismét
mosolygósan búcsúzott és azt mondta:

— Azért nekem még se tetszik ám az a bál
terve!

— Nekünk se, asszonyom, de mégis megrende-
zük — kacintott mókásan a cimborájára Vad Imre
és elment, de nyomban téli ujjast húzott Tamasi
János is és felment a faluba.

— Ne avatkozz te ilyen dologba, János — szó-
lott utána az asszony, de Tamasi is csak nevetett,
mert jól tudta, hogy itt ebből a tervből aranyat lehet
becsületes úton kovácsolni.

Kos Jóskaival a szövegkötési bolt előtt találkozott
és beszédbe elegedett. Kos Jóska is ugyan gya-
nús volt, hogy a nagygazda, aki máskor el-elé-
zett a feje felett, most kezelt, beszélgetett, de mikor ki-
sült, hogy miről van szó, minden gyanún felül állott
előtte Tamasi János.

— Tudja gépész úr — ezt a címzést szerette
legjobban Kos Jóska — gondolkoztam a multkor
beszélgetésünkön és bizony rossz elképzelni, hogy
jön a nyár, tűz találna lenni, aztán a vizipuska gö-
lyanyaka megrepedt!

— Csak az egyiké, Tamasi uram, a másik hi-
bátlan. Olyan az, mint valami finom óra, de a má-
sik, az bizony „forhanc”-nak se jó...

— Hát ez az; arra gondoltam, hogy Kos úr ér-
telmes ember, megtalálja a módját, hogy pótoljuk
valahonnan!

Erre a dicséretre megsodorta öszülő bajuszát
Kos Jóska, a szeme megtelt nevetéssel és csak úgy
puffadt girhes alakja, amikor kegyesen mondta:

— Nem mondom, egyhez, máséhoz értek, hiszen
tudja, Tamasi uram, tesszem azt, ott van a lakat is
az édesatyja pincéjében, amit akár kiállításra vi-
hetnének. Pénzem azonban soha sincs. Meg aztán
nekem se házam, se gabonám nincs, nem magamért
vállalom a tüzoltó egyesület gondját, baját, nyilván-
valóan másért, éppen ezért talán jó lenne némi
gyűjtést indítani a gazdák között...

— Nem jó; gyűjtésre nem adnak!

— Ez igaz, itt ingyen semmit se adnak, holtt
maguknak adnak!

— Valami jobbat, gépész úr, olyant, amiért kap-
nak is valamit, hiszen ilyen ésszel nem nehéz ki-
sütni valamit — célzott határozottan a bálra Ta-
masi János —, ott ahol egy kis szórakozás, italozás
folyik, ott mindjárt megnyílnak a bugyellárisok is!

— Megvan — bökött a fejére Kos Jóska, hogy
szinte leferdült a „mici” sapkája — van itt magyar
királyi ész, uram; tüzoltóbált rendezek! — és
olyan diadalmasan nézte végig a gazdát Kos Jóska,
mintha az aranycsinálás módját találta volna fel.

— Ignye, az ebugattát, hogy ez nem juttot
az eszembe! — pisantott nagyot Tamasi János és
arra gondolt, hogy: kis hazugság nem nagy véték.

— Ez az, uram, ami segít, a bál. A paraszt, ha
táncolhat — vette elő fapapáját a nagy terv szüle-
tésére Kos Jóska — akkor fizet is. Így táncolták
ezek össze az egész tüzoltó szertárt! — Persze, az
én jóvoltomból...

Vasárnap reggel aztán Madár Sandri, a község
hivatalos meszes vedrél, meszelőjével végig járta
a falut és minden ép palánkosra akombakompos be-
tűkkel csak azt az egy szót pingálta fel: Bál. Viho-
gó süldő lányok állottak mellett és kérdezték vigan:

Vanás ellenében vállá-
lom kisebb gazdaság ve-
zetését, Irányítását, Deb-
recenhez közel fekvő bir-
tokon Ajánlatokat kérek
„Nyugdíjas” jelligére a
kiadóba. 1010

BÜTOROZOTT SZOBA

Június elsejére beköl-
tözhető garzonlakás és
szoba, előszoba, fürdő-
szoba, teakonyha, búto-
rozva, vagy anélkül ki-
adó. Megbeszélés kizá-
rólág fél 12-től fél 1-ig
Simonvi-út 29 alatt.
1252

Egy szoba, előszoba és
mésdófülke bútorozva
vagy bútor nélkül ma-
zános úrnőnek vagy úr-
nak kiadó. Zápolya-u.
11. 1359

ELVESZETT

Labancz Péter Ékes
névre szóló vásárlási
könyvet igazolt tulaj-
donosa a kiadóban át-
veheti. 1999 vv.

Jutalmazom szerdán
12-12-ig a közellátás
Gambrius előtti térről
előpott The Bert női
kerékpár nyomraveze-
tőjét, puha gumikkal
vitték el, Som fűszer-
üzlet, Bősörmeányi-
út 50. 1348

Elvesztett női ezüst kar-
óra, megtaláló jutalom
ellenében szíveskedjék
leadni. Lorántffy 46.
Keresztury. 1328

Elvesztettem fekete fél
bőrkeztűmet, megtalá-
lójára jutalom ellené-
ben szolgáltatassa vissza
Széchenyi-u. 35. sz. alá.
974

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Női tavaszi kabát és
fekete felcipő eladó. —
Erzsébet-u. 10. a. 3.
1357

Eladó személingöltöny,
Kigyó-u. 36. 1353

INGÓSÁG VETEL

3000 drb léglát, 1500
drb használt nagy ese-
repet keresek azonnali
megvételre. Címét ké-
rem a pénztárnál le-
adni. 492 vv.

Ocska gramofonlemez
kilójáért 1.20—1.40-t fi-
zetek Biró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

Fatüzeléses fűdőká-
hát keresek, jó állapot-
ban levőt, Tanító-utca
18. 906 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Üres ládák, ablakok,
ajtók, öntött üst eladó.
Széchenyi-u. 22. Egész
nap. 1280 6. 4

Kétajtós jégsekrény,
alighasznált, eladó. —
Hátvan 16 alatt. 1354

Kettő vég vászon, 80 és
140 centis, régi, jómi-
nőségű, eladó, Csapó
4. 1351

Ruhasekrény, zárható
ládák eladók, Széche-
nyi 34. Jobbra második
lakás. 973

Ocska téglák, két ablak
jókarban eladó. Veszek
kétágú 2 1/2 méteres lét-
rát, Hajó 8. Rozsónő.
1330

Nagy láda, költözke-
désre alkalmas, eladó
Erzsébet-u. 10. a. 3.
1356

Angol finom fekete sző-
vel, 3 méter, kosztűrre
vagy köpenyre való el-
adó Budai Gyuláné var-
róházban, Mészai-utca 6.
1339

GAZD. ESZKÖZÖK

Alighasznált jókarban
levő permtető eladó.
Hátvan 24. 4. 1363

GAZD. TERMÉNYEK

Lucerna lábán város
alatt eladó Bővebbel
szövegkötésben, Piac-u
87. 1342

INGATLAN

FORGALMI IRODÁK

Eladó ingatlanok: Bel-
városi jövelemző há-
zak negyvenezertől
százhatvanezertig kap-
hatók. Eötvös-utca
2 szoba, udvari 1 szo-
ba, konyha, nagy istálló
sürgősen olcsón eladó.

Üres telkek az egve-
temnéi, 690 négyszög-
öles két darabban el-
adó Ungvári-kertben 1
hold szőlő terméssel,
pajtával 5000 P. Kert-
ségi házak nagy válasz-
tékban. Püspökkladány
közeliében, állomás mel-
lett, 30 holdas fekete
föld kitűnő tanyaépü-
letekkel, vetéssel hold-
ja 2000 P. Öndőlön 15
holdas előszőlő föld
tanyával eladó. Cserei
állomásnál 5 hold bar-
na homok. Bellegrón 6
hold, Fáy-út mellett 5
hold barna homok.
Patay iroda, József kir.
herceg-utca 8. Telefon:
30-99. 1336

ELADÓ HÁZ

ELADÓK Kétmalom-u.
9. és Péterfia-u. 10. sz.
házak. Értekezni 24-23
telefonon. 1883 vv.

Öt szoba, hallos úri
villa eladó Komlóssy-
út 16. sz. melletti Ba-
lassa-utca. Értekez-
hetni Bősörmeányi Bé-
la ügyvédi irodában
délután 4—6. Ferenc
József-út 70. 1774

Családias kis ház el-
adó. Kálmán-u. 2. Szó-
lyosi-telep. 1243

Eladó ház sürgősen Ke-
rekestelep, Géza-u. 26.
Ertekezni Simonffy-u.
4. 1352

Ház eladó, 513 négy-
szögöl, téher van. Ló-
nyai-u. 26. Homokkeri.
1334

Eladó Nyíltástelep, Tán-
csics Mihály-u. 57. szá-
mú adómentes családi
ház mellékkelhelyiség és
gyümölcsös. 1259

ELADÓ FÖLD

Nagyeseren a várostól
8 km-nyire 36 kat.
holdnyi tanyás birtok
eladó. Értekezni Fe-
renc József-út 61. ügy-
védi irodában. Telefon:
37-34. 1341

Szerkesztésnél feljelen- dendő

PALFI JÓZSEF

Kiadósági feljelen- dendő

193 SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadó és nyomó

RESZVÉNYTÁRSASÁG

Feljelölés nyomonkövetés

SZIGETHY KÁROLY